

SLOVENSKI NAROD.

Iskaja vsak dan zvečer izzemljeno nedelje in praznike ter velja po pošti prejemati na avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem doma za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za Nemčije celo leto 28 K. Za vse druge dežele in Ameriko celo leto 30 K. — Na naročbo brez istodobne vpošiljanje naročnine se ne ozira. — Za ostanila se plačuje od peterostopne peti-vrste po 14 h, če se ostanila tiska enkrat, po 12 h, če se tiska dvakrat in po 10 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljalstvo je v Knafovih ulicah št. 5. — Upravištvu naj se blagovoliijo pošiljati naročnine, reklamacije, ostanila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravištvu telefon št. 85.

Ministrska kriza na vidiku?

Jezikovno vprašanje na Češkem je stopilo v zadnjem času v stadij, ki naravnost kriči po rešitvi.

Vsak trezni politik, ki pazno in brez strasti motri dogodke na jezikovnem bojišču na Češkem, je že zdavnaj moral priti do prepričanja, da tako ne gre več naprej, ker bi lahko kaos, ki je nastal radi jezikovnih konfliktov na Češkem, usodepolno vplival na ves tok državne politike.

Tudi Nemci, če bi bili pristopni pametnemu, treznemu in objektivnemu preudarku, bi morali uvideti, da so časi njihove absolutne hegemonije v Avstriji pri kraju in da se nenemški narodi ne dajo več potisniti pod kavdinski jarem neomejenega nemškega gospodstva.

Narodi v Avstriji so dozoreli in zahtevajo svoje pravice. Ni je moči na svetu, ki bi mogla zavirati naravni razvoj, ni je sile, ki bi mogla raznorodne avstrijske narode spraviti pod igo nemškega državnega jezika, kakor to mislijo nemški politiki, ki se še vedno vglabljujejo v čase, ko je bilo nemštvo v Avstriji edini merodajni faktor.

Če bi imeli Nemci le peščico političnega preudarka, bi morali že zdavnaj uvideti, da naravnega razvoja ni moči zaježiti in da so njihove težnje, Avstrijo zopet pretvoriti v državo, kakršna je bila v davno preteklih jožefinskih časih, absolutno neizvedljive.

Če bi to uvideli, bi si pač niti trenutka ne pomišljali podati roko k poštenemu narodnemu sporazumljenju, ki je zalog boljše bodočnosti avstrijske države in pogoj pravega napredka vseh narodov, ki tvorijo ta državni organizem.

Politično slep mora biti vsakdo, ki v današnjih razmerah ne priznava, da je edini izhod iz vseobsega kaosa, ki je zavladal v državi, iz večnih kriz, ki neprestano pretresajo ogrodje državnega organizma, za vso državo veljavni zakon, ki bi na temelju absolutne pravičnosti in enakopravnosti uredil jezikovno vprašanje.

No, Nemci ali vsaj pretežna večina njih političnih voditeljev so takšni slepci, ki ne razumejo nove dobe, ki je napočila, in še vedno slepo drve za fantomi, ki so se že zdavnaj preživeli.

A kolo časa se vrti nevdržljivo

naprej in preje ali sleje mora priti do tega, da se ustvari baza medsebojnega sporazumljenja med avstrijskimi narodi na podlagi enakopravnosti in pravičnosti.

Čim kasneje pride do tega, tem slabše bo za Nemce.

Nemški politiki se še niso dokopali do stališča, da bi to uvideli, za to tirajo naprej svojo pogubno politiko narodnega sovinitizma, ki pa mora končati z neizogibnim fiaskom.

Na Češkem so Nemci sami dovedli dosedanje že itak desolatne jezikovne razmere ad absurdum. Streymayerjeve jezik. naredbedoločajo, da sta češki in nemški jezik na celem ozemlju češke kraljevine popolnoma enakopravna. Te naredbe so nemški uradniki samovoljno razveljavili s tem, da so pri oblastvih na nemškem ozemlju dosledno zavračali češke vloge.

To postopanje so Nemci odobrvali, dasi je bilo v direktnem nasprotju z zakonom in z veljavnimi naredbami.

Pred par dnevi pa je podpredsednik praškega nadsodišča dvorni svetnik Rinesch ukazal sodišču v Karlovih varih, da mora neko češko vlogo rešiti v češkem jeziku. Zato silno ogorčenje in velik krik v nemškem taboru. Dvojna nemška mera: protizakonito postopanje nemških uradnikov so preje odobrvali, sedaj pa kriče radi zakonitega ukrepa češkega uradnika.

Na železniški postaji v Nemškem brodu je češki poštni uradnik pošiljalne opremil s češkimi vinjetami in oznabami.

To je v nemških očeh hudodelstvo, ki kriči do neba po osveti. Dasi ni ta češki uradnik zagrešil ničesar hujšega, kakor nemški uradniki v Hebu in drugod, ki so odklanjali češke vloge, vendar kriči sedaj ves nemški Izrael, kakor da bi bil zaradi dejanja češkega uradnika v Nemškem brodu v nevarnosti obstoj vse države.

In ker trgovinski minister dr. Fiedler tega uradnika ni takoj obglavil, zahtevajo sedaj Nemci, da se jim mora žrtvovati Fiedler, sicer da primorajo svoje ministre, da izstopijo iz kabineta. Zakaj niso ti nemški voditelji nastopili takrat, ko si dr. Klein ni hotel pokoriti nemških sodnih uradnikov v Hebu? Ja, Bauer, das ist was anderes!

Kakor se torej kaže, se javlja na političnem obzorju zopet nova ministrska kriza. Položaj je zamotan, kakor še morda nikoli preje; iz parcialne krize se prav lahko razvije kriza

vsega ministrstva. In če Beck pade, kaj potem? Sledilo bo mu pač novo ministrstvo, ki bo prav tako viselo med Scilo in Karibdo, kakor vsa dosedanja. Tem večnim krizam bo konec šele takrat, ko se z energično operacijo spravijo s sveta vzroki narodnostnih bojev, ko se dosledno izvede na vseh poljih princip popolne ravnopravnosti!

Kalteneggerjev atentat na Jeseniško učiteljstvo.

Man hatja verschiedene Mittel um die Lehrer ruhig zu machen.

Dušenva cvetka vladnega svetnika Kalteneggerja.

Na Kranjskem se pridno germanizira. Troperesna deteljica Schwarz-Kaltenegger - Eger neumorno deluje po navodilih nemškega »Volksrat«. Ni je več službe, ni več zavoda, da bi ga Nemci ne oskrnili s svojimi poželjivimi rokami. Nemca se protežira, Slovence pa povsod neusmiljeno preganja. Razmere so postale neznošne in kriče do neba...

Celi Sloveniji so znane Jesenice kot ena najvažnejših narodnih postojank. Dosedaj se je še vedno posrečilo odbiti nemški naval, ki je združil obe slovenski stranki, četudi proti volji komanderja slovenske ljudske stranke dr. Susteršiča. Slovensko učiteljstvo na Jesenicah je bilo Nemcem že dolgo trn v peti. Dr. Egrovji kliki se je porodila imenitna misel: ubiti slovensko učiteljstvo. Vladni svetnik Kaltenegger je radovoljno prevzel vlogo krvnika.

Man hat verschiedene Mittel um die Lehrer ruhig zu machen. Mož se je energično prijel tega svojega načela. Kaltenegger! Kdo ne pozna tega zagrešenega nemškega nacionalca, ki absolutistično pošuje nad slovenskim učiteljstvom?! Oduren, sirov in domišljav nemški aristokrat — to je Kaltenegger. Kranjsko učiteljstvo nosi v žepu. Učitelj Fabine mora z Jesenic! Zakaj? Nemci hočejo tako! Učitelja Salberger in Ziberl dobista ukor. Zakaj? Nemci hočejo tako! Slovenski živelj na Jesenicah se mora vdušiti. Na učitelja Fabineca so že dolgo letele strele z nemškega tabora. Kalteneggerju so Nemci lahko hvaležni, ker se mu je imenitno posrečil načrt. Bankerotni nemški aristokrat si je vtepel v glavo, da mora Fabinec z Jesenic in iskal je

dlake v jajcu, ker najbrž še danes sam ne ve, zakaj se je izvedlo discipliniranje, o katerem bo še prilika govoriti. Slovenskemu učitelju se mora dati izven šole — nagobčnik, to je morala vladnega referenta. Nekaj let že leži ta nemški birokrat kakor mōra nad slovenskim učiteljstvom. Mož nima smisla za šolstvo, le eno pozna: ubijanje značajnih učiteljev in vzgajanje vladnih hlapecev. Dolgo se že naslaja Kaltenegger v svojih orgijah, a tudi temu možu mora enkrat odklenkati. Sedaj še pridno služi nemški pohlepnosti, mora pa biti enkrat konec slovenske potrpežljivosti, ki najpomete z ljudmi, ki so pravi ujedalci na našem narodnem telesu. Sramota je za nas Slovence, da še danes lahko fanatičen nemški aristokrat pometa s slovenskimi sinovi.

Enega ne smemo pozabiti. Dr. Susteršič je držal roko nad najnovejšim junaštvom viteza Kalteneggerja. Pribijemo naj, da je discipliniranje učitelja Fabineca vzbudilo splošno ogorčenje tudi med pristasi slovenske ljudske stranke na Jesenicah. Vsa zadeva je namreč proračunjena na bodoče občinske volitve, ker hočejo Nemci obe slovenski stranki pritisniti ob zid ter popolnoma uničiti. Dr. Susteršič naj sam obračuna s svojo vestjo, če je ravnal pošteno in nikakor ne želi morda dneva, da bi se kesal svojega dejanja. Pričakujemo od slovenskih poslancev, da se za ta zadnji Schwarz-Kalteneggerjev atentat na svobodo slovenskega učiteljstva nekoliko pobrigajo v deželnem zboru.

Parlamentarni položaj.

Dunaj, 27. aprila. Danes sta imeli ustavna stranka in desnica gosposke zbornice seje. V ustavni stranki se je razpravljalo o ministru za javna dela. O predlogi se je izvršilo prvo branje, nakar se je izročila specialni komisiji. Desnica je razpravljala o političnih zadevah. Na vrsto je prišla tudi Wahrnundova afera. Baje bo gosposka zbornica v tej stvari sklenila interpelacijo na ministru.

Odek nemške deveterice je sklican v sredo k seji, v kateri se bo razpravljalo o najnovejših jezikovnih sporih na Češkem. Nemške svobodnomiselne stranke se pripravljajo na veliko protestno akcijo, a ker na izzivanje tudi Čehi ne bodo molčali, pričakovati je zelo burnih prizorov v državnem zboru ter se sploh smatra situacija za zelo resno.

Jezikovni konflikt na Češkem.

Praga, 27. aprila. Češki radikalni deželni poslanci so imeli večeraj pod predsedstvom dr. Baxe posvetovanje ter sklenili, da odpošljejo k vrhovnemu deželnemu maršalu deputacijo, naj pozove deželni odbor vlado, da skliče takoj češki deželni zbor. Nadalje se je sklenilo, protestirati proti temu, da bi se jezikovno vprašanje rešilo v državnem zboru, ker je za to kompetenten edinole češki deželni zbor.

Tudi staročeska stranka je zbrovala večeraj zaradi jezikovnih homatij ter je poslanec dr. Srb istakotako odrekal državnemu zboru vsako kompetenco za rešitev jezikovnega vprašanja.

Baron Beck in Malorusi.

Dunaj, 27. aprila. Ministrski predsednik baron Beck je imel preteklo soboto razgovor z voditelji maloruskega kluba, ki so ga prosili za varstvo pred izgredi, ki jih je pričakovati v vzhodni Galiciji povodom pravoslavni praznikov. Obenem so mu izročili spomenico o važnih gospodarskih vprašanjih za Malorusce. Ministrski predsednik je obljubil, da bo prihodnje dni zaradi imenovanja gališkega namestnika sklical parlamentarno komisijo maloruskega kluba. Maloruski voditelji smatrajo vsa ta pogajanja za vladno komedijo, ker je imenovanje Bobrznuskega, najhujšega sovražnika Malorusov, zagotovljena stvar, in sicer je dr. Bobrzniski kandidat krone.

Tirolski deželni zbor.

Inomost, 27. aprila. Danes se je otvoril tirolski deželni zbor. Deželni glavar dr. Kathrein se je spominjal cesarjevega jubileja. Poslanec Gentili je izjavil v imenu Italijanov, da vztrajajo pri svoji zahtevi po avtonomiji, a zborovanja deželnega zbora se udeležujejo le v nadi na gospodarske ozire in na pravično volilno reformo.

Načrti bana Raucha.

Dunaj, 27. aprila. Baron Rauch si išče sedaj na Dunaju opore za izpodkopano svojo pozicijo vsled dvojnega afere z dr. Medakovičem. Ban je bil pri cesarju, nato pa tudi pri prestolonasledniku in pri ministru zunanjih del baronu Aehrenthalu. Ako je verjeti židovskim časnikarjem, si delo baron Rauch velike načrte ter skrajno neprevidno sumnjiči in ob-

LISTEK.

Greh.

Črtica. Ivo Trošt.
(Dalje.)

Ni ga človeka, ki bi mogel čuti noč in dan, več dni zaporedoma, da ne bi prav nič zadremal. Kdo bi ne vedel tega. Zato sta Jaka in Francka mirno čakala trenutka, ko je mater premagal spanec. Prišel je tudi zaželjeni trenutek. No, in tedaj sta si privoščila zabave v polnih požirkih za vse prečute noči... teh pa ni bilo malo.

Neko predpoldne ju je zalotila Mihovka. Joj, to je bil polom v vasi, da nič takega, odkar smo imeli zadnje povodenj, ki je Radovim odnesla hlev in dva mlada prešička. Mati Mihovka je v sveti jezi zgrabila ne metlo, marveč — sekuro in — s toporiščem napletala po mladem hrbtu, da so se šibile kosti in škripala rebra. Mudilo se ji je, kakor da izbija prah iz tapete, pa je menila, da leči hčerko grešne ljubezni. Premalo uspeha je imel njen lek. Deklica res ni mogla nekaj tednov iz hiše in pod oknom ni bilo tri jutra nič poteptane trave, toda Mihovki se je zdelo, da je vendar nekdo v tem času

premaknil roženkravt... Kdo bi utegnil biti tisti predrznež?

Francka ni mogla odgovoriti, tudi ni smela, ker se je hotela izogniti udarcem, pa se jih ni. Ona mora vedeti, ona samo neče povedati... In zopet je pelo toporišče. Uboga Francka!

Pa še pravijo, da je greh grd, ostuden. Kaj še! Lep, lep in še kako je lep, prav srčkano lep, da se ga ne moreš nagledati, ne moreš nikoli dovolj o njem razmišljati... Greh je vedno lepši —

Francka je vedela, da se mora ogibati greha kakor satana. In kdo je še trdil, da je satan lep? Moj Bog, to bi pomenilo toliko, kakor če bi kdo rekel, da so v peklu — nebesa. Takih tepcev pa še ni bilo v naši domovini. Zato je Francka skrbno pazila, da je šla sama zjutraj in zvečer krmit kravico, sama je zlezla skozi pod na svišli, odkoder je nametala živali krme polne gare. Na svišli je prikobacal natihoma z drugega konca Radnov Jaka. Hrbtišče jo je bolelo od materinih udarcev, toda ljubezen je potrpežljiva: njegovi objemi so dalovali kot čedežno mazilo...

Paziti ni bilo treba na drugo, nego da je bila kravica pravčasno nakrmljena in napojena. Živalca pa ni bila več v tisti dobi, ko rojé po glavi mladostne muhe in ko tudi žival rada poskoži, ne: ostavili so jo

že mnogi zobje, prežvekala je le počasni in izbirala mrvo dolgo, dolgo...

Do spomladi se je ujasnilo tudi na svišli pri Mihovih. Kravica je navzlic nedostatnemu zobovju požrla seno. Kupovati je bilo treba kravo koš za košem. Te male množine pa ni kazalo spravljati na pod; ostala je kar v hlevu za vrati. Na golem podu bi se pa tudi ne bilo varno shajati: vsaka stopinja se lahko čuje ali zaškrpne deska pod nogo, pokne suha greda. Lahko nastane tudi popolnoma brezpotrebno vprašanje, česa išče Francka na praznem podu. Kaj naj odgovori na to Francka? — Še sedaj jo boli hrbet od toporišča...

Prijahal je v deželo sv. Juri, na belem konju in v zelenem plašču je prihajal. Pela mu je kukavica in spremljal ga ptičji zbor. Pri Radnovih se je začelo delo na polju. Neki večer je razodel Radnov Jaka, ko so odmolili rožni vene, da misli v kratkem — še v tretjič v Ameriko. Domači so se jezili, češ: kdo bo delal doma. Mi sami, oče, mati in pešiča najmlajših otrok, ne zmoremo dela, marveč dela nas. Jaka, ta ni najbolj pametna, kar si si jih izmislil.

Jaka je ostal mož-beseda. Novica se je razširila naslednje jutro po vasi in mnogo jezikov se je iztegnilo v škodoželjno trditve: Ah, to bo solza pod Mihovim dimnikom! In res jih je bilo, pa ne zaradi

Jakovega odhoda. Zgodilo se je nekaj važnejšega. — Pelo je namreč zopet toporišče, pelo mnogo prepozno... Letele so besede kakor trske izpod tesarjeve sekire, besede, ki jih pošena dekleta ne slišijo rade, ne smejo slišati. Tudi Jakov račun ni ostal nepregledan in še posebn račun naslovljen: linavščina današnje mladine — seveda vse, vse mnogo prepozno.

Sedaj se je pojasnilo kakor na dlani vse: kako je oglaril Jaka, kako ga je lovila ona, kako skrbno je čuvala Mihovka, da se ni premaknil roženkravt, kdo je odtrgal na drugem koncu svišli dva ploha, da je lažje fant pripeljal k dekletu.

O belem dnevu je došel Jaka k Mihovim po slovo. Pripravil se je bil primerno za hudo nevihto, vihar nelepih in neljubih priimkov, a nič tega.

»Mati Mihova, nikar se ne bojte! Sam vem, kaj sem napravil.« Odkušljaj se je in mati ga je pogledala ostro, zaničljivo, potem mu je prestregla besede: »Greh si napravil, veš, Jaka, smrten, vnebovpjajoč greh; sedaj pa moraš misliti, da pride za grehom — pokora: greh moraš popraviti, poravnati.«

»Seveda, mati, seveda. To sem sklenil že davno. Sam vem, kaj se spodobi.«

Mihovka je čutila, da je fant

mehak kot vosek, pa si je dejala: sedaj le udari ali pa nikoli. Podprla si je torej ledja z obema rokama, stopila pred Jaka, ubrala obraz v najresnejše gube in izpregovorila važno besedo: »Nič ne veš Jaka, le meni verjemi, da ne veš niti toliko kot ta miza tukaj. Toliko veš, kot otrok, ko ga prinesejo od sv. krsta in postavijo na mizo. Čemu ti je treba v Ameriko? Doma reci očetu, naj ti izroči grunt, pa se oženiš. Takele vendar ne moreš pustiti moje hčerke same. Ti moj Bog, ali ne vidiš, kakšno si jo napravil? Kaj naj začne sirota sedaj — vsem v posmeh, v sramoto meni, osiveli materi... Oh, kaj sem dočakala na starost? —«

Mihovski se je obrnilo na jok, Francka je zaihtela. Jaka je potegnil z rokavom preko oči. Prav nič ni bil v zadregi z odgovorom.

»Potrpite, mati! To ne gre tako hitro. Prej moram še zaslužiti par tisočakov, da ž njimi zbrišem očetu oči. Sedaj veste, da ne morem prašati grunta in reči: Takom-tako, oče, takointako se mi je zgodilo, takointako bom vzel. To ne gre!«

»Če sedaj ne, pa nikoli več. Ako ima kaj vesti in ljubezni do tebe, se ne bo branil. Ali bo trobil sodnemu dnevu?«

»Ne gre in ne gre — sedaj, pravim.«

(Dalje prihodnjik.)

rekuje vse, kar mu ni slepo pokorno. Že v Budimpešti je rekel nekemu dopisniku, da je našel pri upravnih in sodnih oblastih velik nered, kar je zakrivila prejšnja vlada (?). Strankarske razmere se vendar izboljšujejo (?), ter bi se bil sploh že napravil red, ako bi časopisje ne izrabljalo tiskovne svobode (?). Razkol v Starčevičevi stranki si tolmači Raueh sebi v prilog, češ, da se bodo izstopivši člani sčasoma priklopili stranki prava, narkar bo koalicija razpadla (?). Nekemu dunajskemu poročevalcu pa je ban Raueh povedal, da je moral o svoji dvobojni aferi poročati tudi ministru Aehrenthalu, ker je stvar v zvezi z zunanjo politiko (?). Glede hrvaškega sabora je izjavil ban, da še dolgo ni misliti, da bi se sklical, ker se morajo najprej duhovi pomiriti.

Novi kralj na Bavarskem.

Monakovo, 27. aprila. Vodilni parlamentarni krogi pripravljajo prošnjo na vladajočega princea, naj prevzame naslov in krono kralja, ker je umobolni kralj Oton že 60 let star ter je njegovo duševno stanje nezdravljivo.

Zarota proti železnici skozi sandžak Novi pazar?

Sarajevo, 27. aprila. Turške oblasti v Sandžaku so baje prišle na sled zaroti, ki ima namen, preprečiti gradbo železnice skozi Novi pazar. Zaroto je organiziral odbor srbske obrambe. Glavne kolodvoje zarote so že pripeljali v Skoplje. Turške oblasti groze, da bodo zaprle vse srbske šole v Novem pazaru, ako nečeljni in popje ne bodo nehali ščuvati pravoslavno prebivalstvo proti gradnji železnice. Izmed resnih ljudi, ki poznajo dejanski položaj, nihče ne veruje v tako zaroto, ki so si jo izmislile le turške oblasti po naročilu iz Carigrada, da se more turška vlada s tem izgovarjati, zakaj ne more ustreči zahtevi Avstro-Ogrske.

Občni zbor „Dramatičnega društva“.

V »Narodnem domu« je bil snovi izreden občni zbor »Dramatičnega društva« ob toliki udeležbi, kot so navadno izredni občni zbori. Otvoril ga je predsednik gospod dr. Karel vitez Bleiweis, ki je naznanil, da je glavna točka zborovanja volitev novega odbora. Velika škoda bi bila v kulturnem in narodnem oziru za Slovence, če bi ne imeli v Ljubljani več slovenskih predstav. Dasi je več naših dobrih moči nameščenih na drugih gledališčih, vendar je še veliko slovenskih igralcev na razpolago in tem je treba dati službe in jih ohraniti na domačem odru. Časopisji so dajali »Dramatičnemu društvu« dobre svete, pa tudi kritizirali. S samimi kritikami ni pomagano nič. Tisti gospodje kritiki naj vstopijo v odbor, da pokažejo svojo zmoglost in moč uveljaviti svoje nasvete. Trdilo se je med drugim, da je odbor ravnal z denarjem potratno. Govornik je pa mnenja, da je včasih bilo društvo prisiljeno izdajati več denarnih žrtev, če je hotelo, da je prišlo naprej. Naj se kritizira, kot se hoče, nervingurjem je, da bo slovensko gledališče izhajalo, ker ima pričakovati podporo. Zato se bodo morda vendar našli gospodje, ki stopijo na čelo »Dramatičnemu društvu«. Nečastno bi bilo za naš narod, če bi v Ljubljani opustili slovensko gledališče, ko ga imamo že v Trstu!

Sodni tajnik g. Milčinski je dejal, da mora biti konec tem večnim krizam, ki škodujejo razvoju slovenskega gledališča in diskreditirajo slovenski narod pred tuji. »Dramatično društvo« stori lahko konec tem krizam. Opozoriti se pa mora, da »Dramatično društvo« ni identično s slovenskim gledališčem, ki ni zadeva le teh par mož, ki plačujejo kot člani po 4 K na leto, ampak splošna slovenska stvar. »Dramatično društvo« odklanja odgovornost za slovensko gledališče, zanj je odgovorna slovenska javnost. »Dramatično društvo«, ki ima velike zasluge za slovensko glasbeno umetnost, ni več kos vzdržati slovenskega gledališča, ker se stavijo nanj prevelike naloge in zahteve. Ako »Dramatičnemu društvu« ne pristopijo faktorji, ki mu pomorejo, potem mora reči, da ne bo prirejalo več predstav in da da gledališče deželnemu odboru na razpolago, kar bi seveda nikakor ne bilo želeli. Edini napredek bi bil mogoče, da se nastavi stalen gledališki ravnatelj in da dobi »Dramatično društvo« tako finančno ozadje, da se mu ne bo treba bati teh večnih kriz. Danes se mora odločiti v tem oziru.

G. župan Hribar je odgovarjal na izvajanja predgovornika. »Dramatično društvo« ima častno zgodovino. Iz skromnih začetkov je jelo prirejati stalne predstave. Ne bilo bi prav, če bi se to društvo odkreklo nalogi, ki jo je toliko časa vr-

šilo. Poklicano je, da prireja še nadalje predstave v slovenskem gledališču. Nobene druge korporacije nimamo, ki bi vzela to prirejanje v roke in če bi jo imeli, ne vemo, če bi ji deželni odbor prepustil lože, kakor jih prepustja »Dramatičnemu društvu« in če bi se smelo zanašati na kako podporo iz deželnega dvorca. Če preneha »Dramatično društvo«, pade v vodo dovoljena podpora dež. zboru v znesku 10.000 K, kakor tudi v uporabo prepustene lože. Ako pa obstoji še nadalje to društvo, veže obveznost deželni odbor. »Dramatično društvo« mora obstajati, samo pomladitve mu je treba v notranji organizaciji. Nekaj napak se je storilo v njem. Točen proračun se ni sestavljal vsako leto in kar je še večja napaka, proračun se je vselej prekrščil, ker se je društvo zanašalo na podporo, katerih potem ni bilo. Podpora, ki je dobila od deželnega odbora, gre pravzaprav mestu Ljubljani, ki je le z ozirom na to podporo zvišalo svojo subvencijo slovenskemu gledališču oziroma »Dramatičnemu društvu«. Delati se mora brez dolgov. Za sedanjí dolg je odgovoren dosedanji odbor. Če bodo predstave, se morda že v dveh treh letih doseže toliko v finančnem oziru, da bo ta dolg poplačan. Govornik je za nasvete Milčinskega, predvsem za stalnega plačanega ravnatelja. Ljubljana ne more in ne sme biti brez slovenskega gledališča. (Odobranje). To že zaradi našega narodnega življenja. Mestna občina ljubljanska bi bila morda za kako novo žrtev, zato naj stopi novi odbor z njo v dogovor glede stalnega ravnatelja. Stalen ravnatelj bi med igralci disciplino lahko vzdrževal, obdržal bi pa tudi igralce, da nam ne bi uhajali na tuja gledališča. Govornik pozivlja odbornike, naj vztrajajo in ne dajo iz rok slovenskega gledališča! Predno bi se ustanovilo novo slično društvo, pride par mesecev, pa še ni gotovo, če bi imelo kak uspeh.

G. Milčinski je želel, naj bi mestna uprava ne začela s polovičarskim delom. Stalen ravnatelj mora biti samostojen, ker društveni ravnatelj ima ravno tako malo obstanka kakor društveni gostilničar. Upa, da mestna občina prevzame tudi garancijo za dolgove, ne da jih poplača, ampak da stopi zanje v ozadje. Govornik je prepričan, da se zdaj začne nova lepša doba slovenskemu gledališču.

Tudi g. dr. Bleiweis je za samostojnega ravnatelja. »Dramatično društvo«, ki ima že itak drugih poslov veliko, bi imelo pri gledališču potem le nadzorovalno in posvetovalno delo.

Nato se je prešlo k volitvam. G. Kobal je predlagal za slučaj, če odbor nima nobene kandidatne liste, naj se ves sedanjí odbor izvoli znova per acclamationem.

Gg. dr. Ilešič in Juvančič sta izjavila, da ne moreta več sprejeti mandatov. G. Juvančič je v daljšem govoru pojasnjeval, da s tako skromnimi sredstvi, kot jih jeimel dosedanji odbor, ne bo mogel shajati stalen ravnatelj, zato je on zoper nameščenje takega plačanega uradnika. Glavna stvar je finančno ozadje, ne pa gledališko vodstvo. Če bo tak ravnatelj na lastni riziko izvedel sezono, naj se le najame, a Slovenec to najbrž ne bo. Sviri pred takim nameščenjem.

Na predlog g. Kobala se je g. Juvančiču izrekla zahvala za njegov velik trud. Vkljub opetovani prošnji, naj še ostane v odboru, je gosp. Juvančič izjavil, da ne ostane, ker ne vidi možnosti, da bi se slovensko gledališče obdržalo na tej stopnji, kot je.

Za predsednika »Dramatičnega društva« je bil izvoljen nato gospod dr. Karel vitez Bleiweis, ki je izjavil, da prevzame predsedstvo samo zato, da se ohrani slovensko gledališče, kar je bilo sprejeto z burnim odobravanjem. V odbor so bili izvoljeni sledeči gg.: Fran Govékar, Fran Jančigaj, Fran Kobal, Ethin Kristan, dr. Kuhelj, Karel Meglič, upokojeni podpolkovnik Milavec in I. Rozman.

Pri posameznih predlogih se je g. Adolfu Robidi zdelo, da se volitve niso zadosti resno vršile, zato je dal duška svoji »ogorčenosti« nad tem.

G. dr. Bleiweis je odgovarjal predgovorniku in izražal prepričanje, da bodo gotovo vsi izvoljeni gospodje z resnim delom delovali za slovensko gledališče.

G. župan Hribar je dejal, da je Robida segel nekoliko predaleč. Zakaj je pa on odklonil kandidature? Volitve je pokazala, da smo Slovenci dobrodušni ljudje. Ljudem, ki imajo srce za stvar, se ne more odbiti ničesar. (Klic: Vsak ne more biti pisatelj!)

G. Kobal je želel nato, naj bi se rešilo garderobno vprašanje s tem, da bi se pri vstopnici zaračunalo 10 v več, s čimer bi imel vsak obiskovalec gledališča prosto garderobo.

Se je vzelo na znanje, kakor bo odbor upošteval tudi na zadnjem zboru izraženi predlog g. Pustolmška, da se vrši redni občni zbor najkasneje marca meseca. S tem je bilo zborovanje končano.

Občni zbor „Slovenskega planinskega društva“.

(Konec.)

Blagajnik g. Šusteršič je podal pregled o denarnem stanju osrednjega društva in podružnic. Dohodkov je imelo osrednje društvo 42.014 K 90 vin., izdatkov pa 40.771 K 53 vin. Gotovine je 61 K 16 vin., hranilnih vlog pa 1182 K 21 vin. Izkaz o premoženju je sledeči: pohištvo in zaloge 3467 K, kočje in druge planinske priprave 46.639 K, posestva 3614 K, gozdi 900 K, terjatve 1820 K, blagajnični prebitki v gotovini in v vlogah 1243 K. Skupno premoženje 58.500 K. Dolgov je 13.555 K, tako da znaša čista imovina z odpisi vred 44.945 K. Proračun za leto 1908. izkazuje dohodkov 12.443 K, izdatkov pa 31.901 K, tako da je primanjkljaja 19.458 K. Vseh 18 podružnic — ilirsko-bistriška še ni začela poslovati — je imelo dohodkov 56.274 K, stroškov 44.324 K, prebitka 11.949 K, imetja 103.818 K, dolgov 43.750 K, čistega imetja 60.067 K, posojil pa 13.350 K. — V menu računskih preglednikov je poročal g. Lintner, ki je predlagal, naj se račun odobre ter se izreče odboru za vestno gospodarstvo priznanje. Glede proračuna je predlagal, naj se vse proračuneno izvede, tudi ako se pokritja ne dobi. V tem slučaju se naj potrební denar dobi potom kreditnih operacij. Sprejeto.

Nato je poročal blagajnik gosp. Šusteršič v imenu odbora, naj prevzame osrednje društvo od kamniške podružnice njeno kočjo na Kamniškem sedlu dotlej, da se iz dohodkov poplača ves njen dolg. Koča je veljala skoraj 22.000 K, a osrednje društvo naj prevzame 8000 K dolga z obrestmi vred. Razvila se je daljša debata. G. Korošec je opozarjal bodoči odbor, naj bo previden z nasveti, kadar bo katera podružnica hotela graditi kočjo. Govorili so še gg. dr. Švigelj, dr. Tomineš, in Macher, nakar je bil odbor predlog sprejet.

Pred volitvijo odbora se je razgovarjal dosedanji predsednik g. Orožen za zaupanje ter prosil, naj se ne reflektuje na njegovo zopetno izvolitev; oddal je predsedstvo g. dr. Tomiškemu ter se odstranil. G. dr. Tomineš je nato predlagal, naj se imenuje g. dr. Orožen, ki je bil društvu 15 let načelnik, za častnega člana. Govornik je opisoval velike zasluge dosedanjega načelnika, ki je v najhujših borbah vodil društvo premišljeno in previdno ter ga privedel s spretno roko na častno in ugledno stališče. Načelnikovo delovanje je bilo vedno mirno, trezno in stvarno. Videli smo ga pri vsaki planinski prireditvi. Tudi kot znanstvenik je vedno in povsod zbuhal z besedo in peresom zanimanje in veselje do planinstva. Lahko se imenuje prvi pisatelj na turističnem polju. Zato je društvo že samo sebi dolžno, da ga proslavi z največjo častjo. — Govorili so še gg. dr. Švigelj, Korošec in Mandelj, ki so vsi naglašali načelnikove velike zasluge. Zadnji govornik je posebno naglašal načelnikovo zaslugo v tem oziru, da je znal spretno voditi čolnici, da društvo ni postalo objekt razburkanih političnih valov. Želi, naj bi tudi bodoči načelnik vodil društvo vedno nad strankami, da si ohrani simpatije vseh slojev. — Odstop iz odbora so prijaviли nadalje gg. dr. Foerster, Korošec in Verbič. Vsem trem se je izrekla najpriščnejša zahvala za dosedanje delovanje.

Na predlog g. Mandelja so bili z vzklikom izvoljeni v novi odbor gg.: dr. Fran Tomineš, dr. Ant. Švigelj, dr. Fran Zupanc, dr. Jakob Žmave, Josip Hauptmann, Ant. Šusteršič, Ivan Korenčan, Ivan Macher, Ivan Mlakar, Viktor Skaberne in Fran Jesih; za revizorje pa gg. Iv. Mejač in Henrik Lintner. — G. Korošec je nato poročal o spremembi zvrtil. Po daljši in živahni debati, v katero so posegli gg. dr. Švigelj, Mandelj, dr. Tomineš, Macher, Ogoelec, dr. Foerster, Korošec itd., ni do bil noben predlog absolutne večine. Pač pa se je sklenilo, da se odbor pomnoži za tri odbornike in enega namestnika ter so bili izvoljeni z vzklikom gg. Meneinger, dr. Jernej Demšar, Oskar Skušek in Lev Rogl. — G. Korošec je predlagal resolucijo, naj se letos proslavi 15letnica društva; kako se to zgodi, prepusti se odboru. G. Pajk pa je stavljal resolucijo, naj društvo pri tej priliki proslavi tudi spomin prvega slovenskega veleturista Staniča s tem, da imenuje po njem katero večjo planinsko kočjo. Obe resoluciji sta se sprejeli. — G. dr. Švigelj je stavljal samostalna nasveta, naj se »Planinski Vestnik« preuredi, da bo iz-

hajal le v 8, a v povečanih številkah s slikami. Nadalje se naj uvedejo vadniške ture. Oba nasveta sta bila simpatično pozdravljena. — Nato je načelnik ob pozni uri zaključil občni zbor s pozivom k nadaljnjemu vztrajnemu delovanju.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 28. aprila.

— Klerikaleci kot strahovalci. Naši klerikaleci žive v strašnih domišljijah. Kar naenkrat jih je obšla silna megalomanija, kot bi bili neomejeni gospodovalci na Kranjskem, ki delajo lepo in grdo vreme, kakor se ravno zdi njihovim gromovnikom, in kakor da bi bila v njihovih rokah usoda vseh in vsakega posameznika. V obliki denunciacij bi radi strahovali tudi uradnike. »Včeraj jo je primahal v St. Vid uradnik deželnega odbora brat Drenik pomagat Žirovniku ustanovljat Sokola«, piše snočni »Slovenec«. Namen denunciacije je očividni, kajti g. Drenik je šel v St. Vid kot Sokol ne kot dež. uradnik. S tem, da je šel v St. Vid ustanovljat »Sokola«, se je samo poslužil svoje državljanske pravice in te pravice mu ne sme nihče prikrajševati. Capito! Tako daleč še nismo in tudi nikdar ne bomo, da bi se dež. uradniki ne smeli posluževati svojih državljanskih pravic. Dalje čitamo v »Slovenec« o občnem zboru »Naše Zveze«: »Naše poslance bo zanimalo, če jim povemo imena gospodov, ki so na čelu liberalni politiki med uradništvom. In potem navaja »Slovenec« imenoma vse uradnike, ki so bili voljeni v odbor. Tudi tu je namen očividni. »Slovenec« se dela, kakor bi bila usoda teh uradnikov v rokah klerikalnih poslancev in hoče te uradnike strahovati. To je že gorostasna smešnost. Uradniki so svobodni državljani in se nimajo nikogar bati, niti predpostavljanih oblasti, kaj še par tako obskurnih dijeto-lovcev kakor so krajski klerikalni poslanci. Kadar se hočejo javni uradniki poslužiti svojih državljanskih pravic, jim niti svojih predstojnikov ni treba vprašati, kaj šele klerikalne poslance in njih časopisov. Klerikaleci si domišljujejo, da bodo s takimi noticami, kakor jih prijavlja »Slovenec«, strahovali in terorizirali uradništvo. Kakor jih je izkušnja izučila, se meni uradništvo za tako teroriziranje ravno toliko, kakor za lanski sneg. Kje so že tisti časi, ko so bili naši uradniki marionete v rokah svojih predstojnikov! In zdaj naj bi se dali terorizirati od par poslancev? Urnebesen smeh in prav nič drugega je efekt, ki ga dosežajo »Slovenec« denuncijatorične notice. Tudi na Kranjskem ne živimo več v starih časih, tudi na Kranjskem so uradniki svobodni državljani, ki se svobodno udeležujejo političnega in javnega življenja čisto po svojem prepričanju in nihče nima niti moči niti pravice, jim to svobodo utesnjevati, pa če se vsi klerikaleci na glavo postavijo.

— Grof Barbo vržen iz c. kr. deželnega šolskega sveta. Zadnji »Slovenski Mešanec« piše v svojem uvodnem članku primeroma tole: S. L. S. je s tem, da je grof Barbo vrgla iz c. kr. deželnega šolskega sveta, podala vsaj dovolj jasn dokaz, da ni klerikalno-nemška zveza. Ali ni to zares premetena sleparija? Ravno nasprotno dokazuje to dejanje S. L. S. Dokazuje namreč, da se Nemcem ne zdi več potrebno imeti v c. kr. deželnem šolskem svetu še svojega posebnega zastopnika, ker so trdno prepričani, da sta jim dr. Šusteršič in dr. Lampe dovoljno poročstvo, da klerikalno-nemška zveza s prijazno vladno vred ne bo nikdar delala Nemcem, ampak le Slovincem škodo. To trajno zvezo smo videli na delu pri volilni reformi za državni zbor in pri lani poskušeni volilni reformi za deželni zbor, potem pri volitvi za državni in deželni zbor, ter ni nobene dvombe, da bo ta prijateljica slovenskega mešanstva delala v isti smeri tudi zanaprej tako mešanstvu, kakor vsemu slovenskemu narodu na kvar. To je tako očitno, da se ni bati, da bi se pravi slovenski meščani s takimi zvijačami dali motiti ter ne spoznali volka v ovčji koži.

— Nova vrsta županstva. Mislili smo doslej, da so vsa županstva javni upravni organi, katerih člani imajo pač lahko svoje zasebno politično prepričanje, a kot upravni organi so pač izvrševalci postav oziroma sklepov obč. odborov in prav nič drugega. »Slovenec« nas je podučil, da ni tako. Iz »Slovenca« posnemamo, da imamo na Kranjskem čisto novo vrsto županstev namreč »županstva S. L. S.«, torej županstva, ki niso več javni organi, marveč organi klerikalne stranke. »Slovenec« piše ne morda v šali nego čisto resno o »županstvih S. L. S.« in morda si klerikaleci res domišljujejo, da so taka županstva izvrševalci volje klerikalne stranke in ne več izvrševalci

postav in sklepov pristojne avtonomne korporacije. Pa se bo že poskrbelo, da se bodo od poklicane strani takim županstvom peruti pristrigale.

— Na naslov okrajnega glavarstva v Postojni. 21. aprila t. l. so se pritožili pri okrajnem glavarstvu v Postojni Marinčič, pošupan iz Neverk in Fr. Kapelj ter Stefan Klepčar kot najubožnejša kmetovalca zgoraj omenjene vasi radi krivične razdelitve podpore za nabavo krme. Naslovljeno glavarstvo njihove pritožbe ni vzelo na znanje in jih zavrnilo, rekoch, da se ta krivica ne dá več popraviti. Stvar je sledeča: Podžupan Marinčič je prijavil s svojimi svetovalci ob času uradnih poizvedb glede ubožnosti in potrebe podpore Fr. Kaplja in Stefana Klepčarja kot najpotrebnejša kmeta vasi Neverk. Podpora pa se je podelila v tej vasi edino Francu Sušlju in ta je najbogatejši kmet. Vsenakoko je znano, da je Fr. Sušelj prodal v prošli zimi štiri vose sene in županstvo ga ni priporočalo, a vkljub temu je dobil 40 K podpore. Gospod okrajni glavar je prečital pritožnikom zapisnik, v katerem stoji, da ima Fr. Sušelj 10 otrok, izmed katerih je eden slep in ostali za delo še nesposobni. Resnica je, da ima Fr. Sušelj samo 8 otrok, da je eden teh slaboviden in samo dva za delo še nesposobna. Na tem uradnem zapisniku je podpisan občinski svetovalec Matija Sušelj, in sicer brez podžupanove vednosti. Slavno okrajno glavarstvo v Postojni vprašamo: 1. Kaj hoče storiti, da se ta krivica popravi? 2. Kdo ima pravico predelavati in popravljati uradna podžupanska poročila. 3. Zakaj daje prednost poročilom, na katerih je podpisan en sam svetovalec in zameta ona, na katerih je podpisan podžupan s svetovalci?

Prizadeti. — Zakonolomstvo deželne vlade. Iz Bučke se nam piše: Pri nas je bilo postavno oklicano, kakor določa paragraf 18. občinskega volilnega reda za Kranjsko, da se bodo vršile občinske volitve na dan 16. aprila, to je na veliki četrtki. Za pomer so se naši klerikaleci pritožili na okrajno glavarstvo v Krškem, ker so izvedeli, da se bodo bodoče volitve vršile v graščini »Radelca«, ki je last gosp. župana, naj se volitve vrše na Bučki — v stari šoli. Glavarstvo je pa klerikalnem odgovorilo, da prvič nima ono odločevati, kje naj bodo volitve, in drugič, § 18. občinskega volilnega reda natančno določa, da je župan competenten določati kje, katero uro itd., da se vrše volitve. Vendar je bila prosta pot pritožbe na deželno vlado v Ljubljano, katera pritožba bi pa ne imela odločilne moči. In glejte čudež, ona deželna vlada, ki bi morala gledati, da se natančno izpolnjuje vsi paragrafi, je pa kar čez noč § 18. vrgla v »kožo« in ugodila nepostavni zahtevi klerikalcev v toliko, da se v graščini ne smejo volitve vršiti; naj se pa za to pripraven lokal dobi kje na Bučki. Komur so razmere na Bučki le nekoliko znane, ta si lahko sam sodbo naredi. Mi si nismo mogli nikdar kaj takega v sanjah domišljevati, kar se klerikalcem lahko vse dovoli, pa naj bodo postavno ali ne. Vpraša se lahko: Kje je vendar pravica? Smo li pri nas na Kranjskem že tako daleč kot nekdanji Rimljani, ki so pustili ob nekem slučaju postav »spatic«! Klerikaleci pač žele, da bi se vršile volitve v stari ali v novi šoli, in seveda iz dveh vzrokov. Prvi je: Že pri državnoborskih volitvah lanskega leta, ki so se v šoli vršile, se je v bližnji gostilni, kakor tudi v prodajalni poleg šole, silno vplivalo na volilce, pivo se je plačevalo, samo, da so nekateri dajali glasovnice podpisavati, oziroma prepisovati. (dokaz Žnidaršič) in nekateri so celo pijani na volilce prišli, in tako se je seveda zgodilo, da so klerikaleci zmagali. A danes se jim gre za gospodarstvo nad občino, in poslužujejo se že sedaj sredstev, katera so povsod nedopustna. Na primer občinskemu tajniku, ko je zagovarjal napredno idejo, so gostilničar, njegov sin in njegov hlapec, raztrgali suknič, ker mu drugače vsi trije niso bili kos. Čvetno nedeljo sta pa nekoga moža, omenjeni gostilničar in njegov sin, ko je poprej plačal precej več dal, da se vsled volitev ne strinja njima, kar na tla podrla in ga oklofutala in potem ko sta mu tudi obleko poškodovala — na cesto vrgla. Ali ni taka gostilna vsega pripravila vredna? Lahko si vsak sam misli, da v gostilni, katera se nahaja poleg šole, v kateri hočejo klerikaleci imeti volitve, da v gostilni, kjer je strankarskih ozirov, oziroma zaradi volitev še poprej ljudi pretepaajo, jilpsujejo, ven mečejo itd., se bo na volitveni dan še vse drugače delalo. Duhovi so razburjeni, omenjeni gostilničar panegleda nična to, če prapošteno komu kosti zrahlja, samo da bi klerikaleci zmagali. Seveda, volitve so za sedaj odgodene, ali pove-

(Dalje v prilogi.)

vam, da v šoli se ne bodo nikdar vršile, zakaj že sedaj (imamo namreč priče na razpolago) se obeča zjutraj »frustrate« in kdor bode čakal konec volitev, zvečer pa pijanča zastoj, da vse zastoj. To v pojasnilo merodajnim faktorjem. Mi se pa hočemo potruditi, da se ne bo godilo tako, kot se klerikalci zmislijo, pač pa tako, kot postava govori; in le postavna pot, je prava pot, četudi deželna vlada postave zaničuje in jih tepta.

— **Shod v Brjah na Goriškem.** Iz Vipavske doline 27. aprila: V Brjah, v obširni rihemberški občini, so hoteli, da se priredi shod ter da pride na ta shod poslanec in načelnik narodno - napredne stranke Andrej Gabršček. Gospod poslanec se je odzval drage volje želi ljudstva in v nedeljo popoldne smo ga imeli v svoji sredi. Na shod je prišlo okoli 400 naprednih mož in mladeničev. Predsedoval je gospod A. Pečenko, zapisnikar je bil g. učitelj Možina. Poslanec Gabršček je razpravljal v poljudnih besedah o političnem položaju v deželi po volitvah. O cerkvenih homatijah v rihemberški občini je govoril dr. Karel Podgornik. Novi rihemberški župnik, slovit Strancar, hoče imeti po vsej sili novo cerkev in novo župnišče. Klerikalno županstvo v rokah slaboglasnega očke Pavlice mu je šlo seveda na roko, občinarji pa so se uprli. Sklenila se je ostra resolucija, izreklo se je nezaupanje starejšinstvu, posebno starejšinam iz brejske davne občine; uprli so se zidanju nove cerkve in farovža ter se izrekli le za popravo z denarjem, ki je na razpolago. Potem je razpravljala poslanec Gabršček o željah in potrebah ljudstva: o zahtevi samostojnega županstva v Brjah; uredi naj se občinski kataster v deželi, o občinskih potih in vodnjakih, o uravnavi Vipave; o brezobrestnih posojilih za vinogradnike itd. Govornik je pojasnil v vsaki točki, kaj treba storiti iz ljudstva samega, da se morejo potem poslanci sploh baviti s takimi vprašanji. Možina in drugi so govorili nato o cerkvenih stvarih, o deželni zavarovalnici proti ujamu, o deželni hipotekni banki, o znižanju užitnine na vino, o zvišanju užitnine na pivo itd. Deželni poslanec Gabršček je dajal na vse to potrebna pojasnila. Shod se je vršil lepo v redu ter je trajal od 4. do 6 1/2 zvečer. Prav hvaležni smo g. poslancu, da je prihitel med nas. Naše ljudstvo ga je hotelo videti in slišati, ker njemu največ zaupa. — Po shodu je bila prosta zabava. Fantje in dekleta so zapeli vipavsko našo politično himno: »Živela narodno-napredna stranka!« Slišali smo tudi nekaj navdušenih govorov. Lep shod ostane vsem udeležnikom v prijetnem spominu.

— **„Hrvatska Sloboda“.** Včeraj je izšel v Zagrebu nov dnevnik, ki ga izdajajo poslanci, ki so izstopili iz Frankove čiste stranke prava. Na uvodnem mestu priobčuje „Hrvatska Sloboda“ manifest poslancev dr. Mile Starčevića, dr. Ante Pavelića, dr. Davida Starčevića, Ivana Peršića in Luke Starčevića, v katerem navajajo razloge, ki so jih prisilili, da so izstopili iz Frankove čiste stranke prava. V proglasu pravijo: »Mi nismo izstopili iz Starčevićeve hrvatske stranke prava, marveč smo se samo ločili od svojih dosedanjih tovarišev v sabskem klubu, katerih delovanja nismo mogli sprejeti in odobravati, ker se tako delovanje po našem globokem prepričanju ne strinja s Starčevićanstvom in ne odgovarja koristim in potrebam hrvaškega naroda v sedanjih žalostnih časih. Za tako delovanje nismo hoteli niti smo mogli prevzeti odgovornosti pred bogom, hrvaškim narodom in svojo vestjo. V zadnjih letih smo čisto poskušali, da bi delovanje naše stranke spravili v sklad z njenim pravim pozivom in z njeno nalogo, da bi tako odstranili od nje vsak dvom, kakor da bi podpirala avstro-madžarske pretenzije in bila v zvezi z njihovimi tukajšnjimi eksponenti in pionirji. Toda vse je bilo zaman! Čim bolj smo se upirali temu, tem uporneje so vztrajali v grehu.« Konec proglasa naznanjajo poslanci, da so se konstituirali kot sabski klub „Starčevićeve hrvatske stranke prava“ in da so si izvolili za predsednika Luko Starčevića, za tajnika Ivana Peršića, za blagajnika pa dr. Ante Pavelića.

— **Nov zadružni zakon.** Justično ministrstvo je izdelalo načrt novega zadružnega zakona, ter ga predložilo strokovnjakom v odobrenje. Enketa bo trajala več dni, ker so strokovnjaki razdeljeni na tri skupine: zastopniki kmetijskih zadružnih organizacij, obrtne zadruge in posojilnice, a v tretji skupini so zastopniki konzumnih društev in trgovcev. Pri drugi skupini, ki je začela zborovati včeraj na Dunaju, zastopata Slovence ravnatelj zadružne zveze v Celju gosp. Franjo Jošt in predsednik kranjske klerikalne zveze g. dr. Krek. Zborovanje je otvoril justični minister dr. Klein z nagovorom.

— **Iz finančne službe.** Davčni upravitelj Ivan Vergna je imenovan za višjega davnega upravitelja za okrožje urška fi. direkcija.

— **Iz šolske službe.** Za definitivnega nadučitelja v Rovtuh je imenovan provizorični učitelj g. Franc Flere v St. Lovrencu na Štajerskem, provizorična učiteljica v Vremlu gđe. Ivana Orel pa za definitivno voditeljico v Mirni. Za definitivni učiteljici sta imenovani provizorični gđe. Marija Jurjevčič v Črnem vrhu in gđe. Alojzija Štebi v Kokri. V stalen pokoj je stopil nadučitelj v St. Petru pri Novem mestu g. Josip Franke.

— **Učiteljske vesti na Štajerskem.** Za učitelja-voditelja v Žusemu je imenovan dosedanji nadučitelj v Beli cerkvi na Kranjskem Makso Šribar. Stalni učitelji, osimoma učiteljice so postali: v Polzeli Peter Loparnik od St. Janža na Dravskem polju, v Braslovčah Marija Jašovnik od St. Ruperta v Slov. Goricih, v Letušu ondodna suplentinja Mroslava Zmrzlikar, v St. Jurju ob Tabru dosedanji suplent v Runčah Fr. Košir, v Ščavnici ondodna suplentinja Alojzija Gorjak, v Lehnju dosedanja učiteljica na Ponikvi ob južni železnici Ana Klein, v Pišecah pa ondodni začasni učitelj Jos. Bohinc.

— **Slovinci v Zagrebu.** Poseben vlak za izlet pevskega zbora „Glasbene Matice“ v Zagreb za dan 2. maja je osiguran. Znižana cena znaša za osebo do Zagreba južni kolodvor za III. razred 5 K 10 h za II. razred 7 K 90 h. Doplacilo za Zagreb južni kolodvor Zagreb državni kolodvor se naknadno naznani in bode znašalo kakih 20 h za osebo. Natančen čas odhoda posebnega vlaka iz Ljubljane in povratka iz Zagreba se pravočasno objavi. Kakor nam Zagrebčani javljajo, igra se v soboto večer v gledališču izvorna hrvaška historična tragedija „Petar Zrinjski“. Priporočamo, da gredo v gledališče vsi oni, ki ne sodelujejo pri koncertu ali se ga ne udeležijo. Vstopnice se dobivajo v gledališčni blagajni na dan predstave.

— **Slovensko društvo „Lipa“ v Zagrebu** bo, kakor smo izvedeli, korporativno navzoče pri sprejemu „Glasbene Matice“ v Zagrebu v soboto dne 2. maja.

— **Slovenskim izletnikom,** ki pohte v soboto v Zagreb, se priporoča v poset tudi kavarna „Lipa“ v Nikoličevi ulici št. 17., katere lastnik je Slovenec, odbornik zagrebškega slovenskega društva „Lipa“.

— **Dar.** Gosp. Stefan Klun, hišni posestnik v Ljubljani, je blagovolil pokloniti v proslavo spomina svoje pokojne soproge telovadnemu društvu „Sokol II.“ v Ljubljani vsoto 40 K, za katero darilo mu izreka odbor telovadnega društva „Sokol II.“ v Ljubljani svojo najiskrejšo zahvalo.

— **Pomnoženi veselilni odsek** slov. trg. društva „Merkur“ za prireditve veselice dne 5. julija ima danes ob 9 zvečer v društvenih prostorih sejo.

— **Pravico javnosti** je dobil prvi razred mestnega dekliškega liceja v Ljubljani za šolsko leto 1907/08.

— **Izrebrani porotniki** za drugo porotno dobo, katere se prične dne 1. junija t. l. pri tukajšnjemu deželno sodišču. Glavni porotniki: Bergant Ivan, trgovec in posestnik v Stari Loki; Blumauer Leopold, gostilničar in posestnik v Ljubljani; Černe Jakob, posestnik in lesni trgovec v Kranjski gori; Černe Michael, posestnik in hotelir v Zalehah-Bled; Dekleva Leopold, posestnik v Bujah; Detela Ignac, posestnik v Moravčah; Dolenz Edvard, trgovec v Kranju; Hajek Edvard, trgovec v Kamniku; Kenda Ivan, gostilničar v Ljubljani; Kokalj Michael, c. kr. sodnijski predstojnik v pokouju in posestnik v Ljubljani; Kovač Anton, gostilničar in posestnik v Ljubljani; Kos Ivan, oštir, posestnik in mesar na Vrhniki; Kump Matija, c. in kr. stotnik v pokouju v Ljubljani; Lenassi Julij, trgovec in posestnik v Gornjem Logatcu; Martinčič Jakob, ključavničar in posestnik v Ljubljani; Mayer Karel, posestnik v Lozah (Vipava); Majdič Anton, trgovec v Kranju; Mali Avgust, graščak v Beli peči; Modričan Janez, posestnik mlina v Planini pri Postojni; Ogorevc Ivan, tehtničar v Ljubljani; Pezdinik Juri, trgovec in posestnik na Dovjem; Polak Ferdinand, trgovec v Kranju; Pribil Ivan, knjigovodja in posestnik v Ljubljani; Premru Ivan, posestnik v St. Vidu (Vipava); Resman Vincenc, strojar v Radovljici; Rossmann Anton, sodrug tvrčke v Ljubljani; Spilar Ludovik, posestnik in gostilničar v St. Petru (Kras); Tönnies Gustav, tovarnar in posestnik v Ljubljani; Vovk Anton, posestnik na Gradu-Bled; Zajec Avguštin, gostilničar v Ljubljani; Zimmermann Josip, trgovec v Zagorji (Litija); Zupan Anton, mesar, posestnik in gostilničar v Ljubljani; Zupan Josip, posest-

nik in lesni trgovec v Podkuzah (Kranjska gora); Zupanec Urban, trgovec in posestnik v Ljubljani; Znidaršič Anton, tovarnar v Ilirski Bistrici. **Nadomestniki:** Bevc Jakob, gostilničar; Bisjak Franc, gostilniški najemnik; Franal Henrik, knjigovodja in posestnik; Kunstler Josip, kovač; Lovše Franc, mesar; Mesar Ivan, trgovski vodja in posestnik; Palc Alojzij, revizor in posestnik; Sitar Valentin, izkuhar in posestnik in Trdina Ivan, izvožček, vsi iz Ljubljane.

— **Poučno potovanje kranjskih gostilničarjev.** V petek zvečer so se zbrali udeležniki k poslovilnemu banketu v hotelu Hammerand, kjer so jih čakali dunajski hotelirji, člani državne zveze avstrijskih hotelirjev. Dunajčanom so se dali albumi Kranjske in različni prospekti kranjskih letovišč. Predsednik državne zveze hotelir Hammerand je v prisrčnih besedah še enkrat poudarjal, kako vesel Dunajčane obisk kranjskih tovarnišev ter bodril k stanovski organizaciji, ker le v tej se da kaj doseči. Hotelir Winninger se je zahvalil za podarjene albume ter rekel, da je bila Kranjska na Dunaju doslej le malo znana, zdaj pa ko vidi na slikah tako lepe naravne krasote in ko se je seznanil z ljubeznivimi prebivalci te dežele obljubljuje, da bodo dunajski hotelirji skrbeli, da se bo tujski promet večal na Kranjskem in se pripravljala kranjska letovišča. Hotelir Peternel z Bleda se je zahvalil še enkrat za prisrčni sprejem ter povabil Dunajčane, naj si pridejo ogledat naše lepe kraje, ki jih le vidi v slikah. Ravnatelj Gottlieb je napil trajnemu in srčnemu prijateljstvu dunajskih in kranjskih gostilničarjev. Slovo je bilo jako prisrčno in ostane udeležencem v najboljšem spominu. V soboto se je šla posebna deputacija članov deželne zveze in kranjskih hotelirjev zahvalit vsem onim osebam, ki so si pridobile zasluge za sprejem in izvršitev lepega programa poučnega potovanja. V soboto so si ogledali izletniki dunajske znamenitosti ter nakupili različne potrebščine. Nekaj jih je že zvečer nastopilo pot v domovino. V nedeljo se je del izletnikov odpeljal na Semmering, kjer jih je pozdravil župan in imetnik hotela Südbahn. Dangel. Razkazal jim je vse podrobnosti velikanskega podjetja, vodil jih k slavnemu sankališču dunajskega športnega kluba, kjer so si udeležniki ogledali konstrukcije takih naprav. Popoldne so si udeležniki ogledali zdravišče dr. Veszeja, ki jih je tudi povabil z gospo soprogo na južino. Ponoči so se udeležniki vrnili v Ljubljano, kamor je večina dospela včeraj zjutraj. Popoldne so se Gorenjci vrnili v svoje domove. Namen tega poučnega potovanja se je popolnoma dosegel. Vsed vzorne discipline udeležnikov se je celo potovanje izvršilo brez vsake neprilike. Vtiski potovanja, čigar spored je bil izborni in velepučno sestavljen, ostanjejo udeležnikom neizbrisni in bodo tudi uspešno vplivali na nadaljnji razvoj in napredek tujskega prometa in obrtnega pospeševanja na Kranjskem. Naše trgovce bo zlasti zanimalo, da so dunajski trgovci in obrtniki jako veliko pozornost obračali na ta izlet. Gotovo uvidevši, da ima tujski promet tudi za trgovino veliko važnost in vrednost. To so pokazala nebrojna vabila od strani dunajskih trgovcev, naj naš izletniki obiščejo njih trgovine in nebrojni cenovniki, katere so dali izletnikom na razpolago ter jih pošiljali v hotele, kjer so stanovali naši gostilničarji. Dunajski trgovci uvidijo, kako velikega narodno gospodarskega pomena je razvit tujski promet.

— **Zabitost ali nesramnost nemških železniških uradnikov.** Iz Prage je bil čez Dunaj poslan kovčeg, naslovljen v slovenskem jeziku na neki večji kraj ob južni železnici na Kranjskem, kjer je tudi sedež okrajnega glavarstva. Odpošiljatelj je pod krajem v natančnejšo označbo napisal še: Krajina. Do Dunaja je kovčeg srečno priromal. Tu so ga pa vrnili ekspediterju z motivacijo, da ne eksistira postaja tega imena. Ne vemo, ali se med nemškimi žel. uradniki res nahaja tepec, ki si ne ve razlagati niti besede „Krajina“, ali naj nam bo tu nov slučaj nemške nesramnosti. Na vsak način moramo obžalovati, da ima bodisi že državna ali južna železnica ljudi take baže v svoji službi.

— **Novi vozni red.** S prvim majnikom spremeni se v nekoliko sedanjih voznih red pri nekaterih brzovlakih in osebnih vlakih z osirom na prihod ali odhod iz Ljubljane južni kolodvor, in sicer: Brzovlak 2/a od 31. majnika naprej proti Dunaju odhaja ob 11. uri 20 min. dopoldne. Brzovlak 2 proti Dunaju odhaja ob 11. uri 45 min. dopoldne. Brzovlak 1 proti Trstu odhaja ob 5. uri 45 min. pop. Brzovlak 3 proti Trstu odhaja ob 3. uri 16 min. zjutraj. Brzovlak 5 proti Trstu odhaja ob 6. uri 2 min. zjutraj. Osební vlak 32 proti Dunaju od-

haja ob 3. uri 13 min. popoldne. Osební vlak 86 proti Dunaju odhaja ob 4. uri 57 min. zjutraj. Osební vlak 31 proti Trstu odhaja ob 12. uri 55 min. ponoči. Osební vlak 33 proti Trstu odhaja ob 5. uri 6 min. zjutraj. Gorenjski vlaki. Osební vlak 1716 odhaja ob 11. uri 38 min. popoldne. Osební vlak 1722 proti Trbižu počenši s prvim junijem vsako nedeljo in praznik, po 1. juliju vsak dan, odpelje ob 5. uri 50 min. zjutraj. Osební vlak 1711 iz Trbiža prihaja ob 11. uri 22 min. dopoldne. Osební vlak 1715 iz Trbiža prihaja ob 3. uri 56 m. popoldne. Osební vla 1721 iz Trbiža prihaja ob 6. uri 56 min. zjutraj. Reški vlak 78 prihaja šele ob 9. uri 26 min. dopoldne. Vrhniki vlaki. Mešani vlak 2708 odhaja šele ob 7. uri 25 min. zvečer. Mešani vlak 2707 proti Vrhniki prihaja šele ob 8. uri 27 min. zvečer.

— **„Narodne čitalnice“ v Novem mestu** izredni občini zbor se vrši v četrtek, dne 7. maja ob 8. zvečer v društvenih prostorih. Predmet je sklepanje glede posojila za zidanje.

— **Nemška kultura v Kočevju.** Včeraj ponoči so kočevski Nemci strgali s hiše tablo ondodne slovenske posojilnice ter jo ukradli. Nemška kultura! Kaj, ko bi Slovenci v Ljubljani jeli vračati šilo za ognjilo? Morda bi bilo dobro, ako bi v Ljubljani malo potipali Nemce za tisto žilico, kjer so najbolj občutni! Se bo prav gotovo zgodilo, če ne bode nemška gospoda tu in v Kočevju tako pohlevna, kakor se spodobi.

— **Čebelarji shod za Baško dolino in okolice** bo v nedeljo, 3. maja, ob 3. pop. na Grahovem ob Bači. Predaval bo gosp. nadučitelj Anton Likozar iz Ljubljane. Čebelarji in tisti, katere zanima čebeloreja, udeležite se vsi tega poučnega predavanja.

— **Premeščen** je z Jesenic v Trst gosp. Feliks Benedek, c. kr. pristav državne železnice.

— **Uboj.** Med fantoma Antonom Podbojem in Antonom Težakom v Spodnji Planini pri Logatcu je nastal pretep, v katerem je Podboj Težaka tako sunil z nožem v prsi, da je čez par ur umrl.

— **Prstovoljna gasilna društva v Žireh** prirede dne 3. maja prigodom blagoslovljenja gasilnega doma veliko slavnost z vrtno veselico, pri koji bo sviralo godbeno društvo iz Rovt.

— **Mrtvega so našli** v Novi vasi pri Žireh 31letnega kočarjevega sina Stefana Martinčiča, ki je bil velik pijanec in vsled tega tudi nekoliko zmešan. Ali ni škoda mladega človeka?

— **Državna subvencija.** Mlekarska zadruga v Prestranku pri Postojni je dobila 200 K državne podpore.

— **Nekaj misli o zad. jem občnem zboru „Zveze slov. štaj. učiteljev in učiteljic“.** Piše se nam: Ob zadnjem zboru slovensko-štajerske učit. „Zveze“ dne 20. aprila t. l. v celjskem „Narodnem domu“ smo opazili, da je naše slovensko-štajerske učitelstvo vrlo zavedno in — odločno. Vkljub skrajno neugodnemu vremenu — neusmiljeno je deževalo pa tudi snežilo — zbralo se je lepo število učiteljev in učiteljic iz raznih krajev slovenskega Štajerja; pa tudi odličnih gostov iz sosedne Kranjske je bilo navzočih. — Pri glavnem zboru slišali smo govoriti šolskega vodjo Lj. Černeja, znanega mladinskega pisatelja, o tsm, kako je vzgajati pravih mislecev, pri čemer je zalučal marsikatero pikro v obraz našim šolnikom. Čuli pa smo tudi, kako je podajal prof. dr. Hešič iz Ljubljane — štajerski rujak — lepo sliko iz slovenske pedagoške zgodovine. — Popoldne zboroval je socialni odsek „Zveze“ pod predsedstvom pisatelja in šolskega vodje A. Peska ter osnoval ob interesantnem razmotrivanju aktualnih socialnih vprašanj, pri katerem so se udeležili tudi odlični člani „Narodne stranke za Štajersko“, zvezo nepolitičnih t. j. narodnih društev na Štajerskem in Koroškem. — Zvečer pa smo slišali pri jubilejnem koncertu, kaj vsmore učitelstvo tudi ob najneugodnejših razmerah. Lepo zbornico petje — zlasti mešan zbor „Kukavica!“ — je kazalo, čeravno se je vršila le ena skupna vaja in je došlo jedva pičla polovica oglašanih pevcev in pevk, da se lahko učinkuje, ako zavladata kreпка volja! Solisti, osobito goslar g. Serajnik in igralka na klavirju gđe. Schreiner, so številno občinstvo kar najbolj zadovoljili. — Skratka: „Zveza“ je s tem svojim nastopom v Celju pokazala, da ima življensko moč ter da je postala odvažen činitelj v slovenski javnosti naše zelene Štajerske! Želimo le, da bi se dalje čvrsto okrepila.

— **Sleparstvo pri Južni železnici.** Kakor znano, je bil bivši uradnik v Laškem trgu Schönthoner pri celjskem porotnem sodišču zaradi velike sleparije obsojen v triletno ječo. Njegov zastopnik dr. Rosenfeld pa se je pritožil na najvišje sodišče, češ, da ni bil pravočasno obveščen o obravnavi. Najvišje sodišče

je pritožbi ugodilo ter odredilo novo obravnavo.

— **Lasten pes ga je izdal.** V celjski okolici je bilo pred kratkim izvršenih več tatvin, ne da bi bili dobili tatu. Tat je imel seboj psa, ki ga je vselej opozoril, če je bilo kaj nevarnega. Pri zadnji tatvini so pa psa prijeli, dočim je tat zbežal. Dva orožnika sta šla nato za psom, ki sta ga morala spustiti z verige. Pes ju je peljal v okolico Vojnika, kjer so v podrti bajti dobili tatu v osebi 17letnega delavca Rudolfa Prevornika, ki se sedaj že pokori za dobro zaklenjenimi durmi.

— **V Slovenski Bistrici** je danes nanaglomala umrl odvetnik dr. Avgust Reddi. Zadel ga je kap med neko razpravo pri sodišču.

— **Ustrelil se je** v Mariboru 22 letni krojaški pomočnik Jožef Finžgar iz Frajhamu. Pred samomorom si je ovil okrog roke rožni venec.

— **Uboj.** Blizu Melja pri Mariboru je viničar Knuplež tesarskega pomočnika Lešnika tako pretepel, da je v par urah umrl.

— **Na Ljubnem** v Gornjegrajskem okraju zboruje okrajno učiteljsko društvo v nedeljo, dne 3. maja v šoli točno ob 11. uri. Na majnikovo zborovanje naj pride vsak član. Gostje dobro došli! Glede skupnega kosila se je javiti vsaj en dan prej nadučitelju g. Wudlerju.

— **Mož in žena zblaznela.** Inženir Friedl iz Beljaka je v Trstu zblaznel. Kakor smo včeraj poročali, pošiljal je brzojavke svoji v Trstu se nahajajoči ženi, da je v Postojni, Mariboru. Pozneje je poslal še brzojavko, da je v Mürzzuschlagu, a je z brzojavko istočasno prišel k ženi, ki jo je hotel umoriti. Oddali so ga v blaznico, kakor tudi ženo, ki se ji je istotako zmešalo.

— **Dva prstiča je odsekal** bratranec bratranca v St. Petru pri Gorici. Bratranca Alfred in Karol Nemeč, prvi star 3, drugi pa 4 leta, sta se igrala. Kar vzame Karolček sekiro v roke ter reče bratranču, naj položi roko na kol, da mu odseče prste. Ta res stori to, in Karolček zamahne s sekiro ter mu odseče 2 prstiča. Potem mu je hotel odsekati še druge prste. — Otroka sta se imela jako rada tako, da drug brez drugega nista mogla živeti.

— **Umor.** V Osoliku na Hrvaškem je kmet Stefan Petkovič dal prepisati svojo hišo na hčer svoje priljeznice Jele Bačić. Od tistega časa sta ga ženski začeli grdo gledati, spodili sta ga iz hiše in ko se je te dni vrnil in vzel z mize kos kruha, skočila je Jela k njemu in mu iztrgala kruh. To je starca tako ujezilo, da je zgrabil nož in priležnično dobesedno razmesaril, da je umrla tisti hip.

— **Razstava v Bruslju** Kakor druga leta, se bo tudi letos vršila mednarodna razstava za umetnost in obrt v Bruslju. Od dobro poučene strani se nam naznanja, da so te razstave, ki jih prireja neka dobrodelna družba, le krajevnega pomena in da bi se udeležba za avstrijske obrtnike komaj izplačala; o nekem po lanski razstavi podeljenem odlikovanju se je deželno sodišče v Monakovem I. z razsodbo z dne 4. junija 1907 izreklo, da značaj teh odlikovanj ni smatrati resnim. Tudi za neko „mednarodno“ razstavo, ki se namerava v Saint-Josse, nekem bruseljskem predmestu v tem letu prirediti, se dela sedaj reklama; avstrijskim interesentom se udeležitev ne more priporočati.

— **Mednarodna panorama Pod tranče** ima ta teden razstavo za prijatelje turiste. Vodi nas namreč po alpskih velikanih, kakor so Veliki Klek, Venediger itd. Sploh imano priliko občudovati najimpozantnejše gorске pokrajine Tirolske in Solnograške.

— **Tedenski izkaz** o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 12. aprila do 18. aprila 1908. Število novorojenov 13 (= 16,90 ‰), umrlih 30 (= 39,00 ‰), med njimi so umrli za jetiko 9 (4 tuji), vsled nezgode 1, za različnimi boleznimi 20. Med njimi tujecev 10 (= 33,33 ‰), iz zavodov 14 (46,66 ‰). Za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer: za Menengitis cerebro epeden.

— **„Društvena godba ljubljanska“** koncertuje danes popoldne v kinematografu „Edison“, Dunajska cesta, nasproti kavarne „Evropa“ in sicer pri predstavah ob 4., 5., 6., 7., in 8. zvečer.

— **Slovinci v Ameriki.** V rudniku je ubilo v Alleghenyju Val. Drupa, doma iz Stopič na Dolenjskem. Ponesrečenec je bival v Ameriki že 20 let ter imel svojo hišo. — Umrl je v Čikagu Jos. Turk, tovarnar za izdelovanje železnih postelj.

— **Narodnjaki! Prispevalite za Trubarjev spomenik!**

Drobne novice.

— O dvojejni aferi Rauch-Ma-dakovič je izšla v Zagrebu posebna brošura, ki obsega ves materijal.

— Za zastrupljenjem krvi je umrl višji zdravnik na kraljevi kliniki v Greifswaldu dr. A. Martina, rodom iz Štajerske.

— Protivojaški pohod so prir-dili preteklo nedeljo v Rokicanu če-ški radikali. Orožniki so shod raz-gnali ter aretirali dva bramborska vojaka, ki sta se udeležila shoda.

— Afera grofa Eulenburga se je zasukala zanj tako neugodno, da ga bodo skoraj gotovo aretovali. Dokazala se mu je kriva prisega.

— Splošni štrajki so uprizorili kmetijski delavci v Parmu in okolici. Posestniki in industriji so priprav-ljen na skrajni odpor.

— Štiri osebe so zmečkali pri avtomobilski tekmi v Briarcliffu (Angleško).

— Grozovit vihar je divjal v soboto po ameriških državah Missi-sipi, Alabama in Luizijana. Orkan je več naselbin popolnoma razjdel, več mest pa močno poškodoval. Na sto-tine ljudi, posebno zamorocov, je ubi-tih. Samo v Atlantici je mrtvih 250, ranjenih pa nad 400 oseb. Vsa škoda pa se niti približno ne more konsta-tirati, ker so skoraj povsod tudi tele-foni in brzojavni razdejani.

Razne stvari.

* Število analfabetov v Av-striji. Po zadnjem štetju je bilo v Avstriji povprečno v šestih letih sle-deče število analfabetov od vsakih sto: V Dolenji Avstriji moških 4-40, ženskih 5-76, Gornji Avstriji 4-58 — 4-68, Solnograškem 6-60—6-48, Sta-jerskem 13-18—15-42, Koroskem 18-16 — 22-92, Kranjskem 22-23—21-24, Trstu 10-78—17-66, Gorici in Gradi-ščanskem 23-03—27-70, Istri 48-84 do 68-81, Primorskem 32-13—37-87, Ti-rolskem in Predarlskem 4-38—5-05, Češkem 3-38—4-85, Moravskem 4-35 do 5-81, Šleziji 7-00—7-28, Galiciji 52-27—60-71, Bukovini 59-19—69-01, Dalmaciji 64-84—80-67.

* Naravno čudo. Lord Lons-dale, angleški prijatelj cesarja Vi-ljema je v krogu svojih prijateljev pripovedoval o svojem potovanju. Med drugim je pripovedoval, da je nekoč prišel v okameneli gozd, v ka-terem je našel tudi okamenela živali. Neki bogati industrijec iz Amerike je pripovedovalca prekinil: »To še ni nič; jaz sem v svoji domovini prišel nekoč v gozd, ki je bil tako okame-nel, da so celo okamenela ptice le-tale nad drevmi.« — »No, no«, je vzkljnil Lonsdale, »kaj takega je vendar proti naravnemu zakonu o teži.« — Toda Amerikanec se ni dal splakniti, temuč je odgovoril: »Toda stvar je enostavna: zakon o teži je tudi okamenel.«

* Čudna odgojiteljica. Vseučil-lišni profesor v Vratislavi dr. We-ber je pred meseci sprejel za odgoji-teljico svoji 7letni hčerki veliko pla-volaso gospodično Elzo Hans, ki je izvrševala svojo nalogo vestno in strogo. Nedavno pa sta prišla k pro-fesorju dva detektiva ter sta želela na samem govoriti z odgojiteljico. Začela sta jo preslušavati, kar jo je tako razkačilo, da je planila po nji-ma, in detektiva sta začutila moške mišice. Preiskava je dognala slede-če: Gospodična Elza Hans je bila moški s pravim imenom Viktor Ans-bach. Bil je natakar v velikem hote-lu v Berlinu. Bil je marljiv in pri-ljubljen ter si je bil že prihranil pre-cej denarja, ko se je seznanil z gla-dališčno igralko, ki je nele pognala ves njegov denar, temuč je zaradi nje še poneveril gospodarju več de-narja. Ker je bil zaradi tega odpu-ščen, je najprej izvršil atentat na svojo ljubico, potem pa pobegnil, se preoblekel za žensko ter dobil s tujo knjižico službo odgojiteljice.

* Vrhunec raztresenosti. Itali-janski slikar Francesco Podesti v Jakinu prekaša glede raztresenosti vse profesorje. Nekoč je šel na pošto po priporočeno pismo, vprašali so ga za ime, a slikar ga ni vedel. Zamiš-ljen si je podprl brado ter se je vsled razburjenja ugriznil do krvi v jezik. Hipoma pa se je spomnil vendar svo-jeja imena ter je vzradošen pono-vil: Francesco Podesti, Francesco Podesti mi je ime. Pozimi je nekoga dne zapustil hišo brez ovratnika in brez kravate, a pod pazduho je nosil zvito neko reč. Srečal ga je prijatelj ter ga vprašal, ako ga ne zebe, a on je odgovoril: »Saj imam vendar svršnik s seboj!« Razvil je rjavo stvar ter videl, da je vzvel v naglici le par hlač s seboj. Navadno je Po-desti obedoval ob 12. uri. Neki dan pa je bil zatopljen v delo, da je po-zabil iti jest. Ko je potem že ob 6. uri začutil glad, se je zelo čudil, ker je mislil, da je že jedel. Da se o tem prepriča, je poklicel slugo, ki mu je odgovoril: »Saj od zjutraj še niste ničesar jedli.« Podesti se je hudo razjezil ter zarentačil nad slugom:

»Tepec, zakaj mi nisi tega poprej povedal.« — Nekoč je prišel umet-nik k slavnostnemu obedu, kakor navadno brez kravate. Ko ga je na-to opozoril sosed pri mizi, je odgovo-ril Podesti: »Upam, da ne bo tega nihče opazil. Danes sem tako raztre-sen le zato, ker sem zjutraj opazil, da imam eno nogo krajšo kot drugo.« Sosed se je zelo začudil ter se je po-kosilu hotel o tem sam prepričati. In kaj je našel? Podesti je bil obul dva različna čevlja z različnimi petama. Najčudnejše pa se je pripetilo Po-desti pri njegovem ženitovanju. Po obedu je mahoma ženal, vzel klobuk in palico, rekoč: »Gospoda moja, klan-jam se vam. Iti moram spat.« Po teh besedah je na splošno začudenje res odšel. Ko je bil že na dvorišču, zaklicala mu je tašča skozi okno: »He, he! Ali bi ne vzeli vsaj neveste s seboj!«

* Neomadeževana zastava. V pruskem provincialnem časopisu »Sonnerberger-Zeitung« je čitati v št. 43. sledeče svarilo: »Opozorjamo s tem vsakogar, naj ne širi lažnivih glasov, da je naša zastavonosilka v drugem stanu. Ni ona takšna, temu njena spremljevalka E. A. Ker pa zadnja ni dobila nikoli naše zastave v roke, sme se naša zastava smatrati za neomadeževano. Osebe, ki bodo še nadalje lagale in žalile našo zastavo, bomo sodno preganjali. — Odbor te-lovadnega društva Hönbach.«

* Papeža so poslali v april. Ne-davno je dobil papež prošnjo, ki jo je podpisalo mnogo znanih oseb, med njimi več predsednikov klerikalnih organizacij. V okrožnici prosijo pod-bisani papeža, naj prekliče »non ex-pedit«, prevod, da se italijanski ka-toliki ne smejo udeleževati političnih volitev. V Vatikanu so bili nad prošnjo zelo hudi ter so takoj poslali podpisanim odgovor, v katerem jim je papež očital nepokorščino. Pri tem pa se je izkazalo, da okarani sploh niso vedeli nič o prošnji. Končno so v Vatikanu vendar opazili, da je bila prošnja datirana s 1. aprilom.

* Ali imamo 30. februar? V Ameriki je prinesel nedavno neki časopis jedilni list za 30. februar. Splošno se je mislilo, da se je ured-ništvu pripetila napaka, a uredni-štvo je takoj dokazalo, da ima prav, Kosilo, ki je bilo navedeno na jedil-nem listu, so imeli na parniku »Si-biria«, ki je vozil iz Jokohame v San Francisco. Na ta način se z vož-njo na vtok pridobi en dan, in ker je prišel ta dan 29. februarja 1904., ne da bi bili imeli že 1. marca, moral se je ta pridobljeni dan označiti za 30. februar.

* Punt derviševe. Italijanski kon-zul v Adenu brzojavlja svoji vladi, da so derviši udriji v sultanat ter po-bili vsa živa bitja, in sicer 41 mo-ških, 28 žen in 31 otrok. Hiše so za-gzali ter odvedli s seboj 3500 glav živine. Derviška četa je štela nad 1000 mož. Sultanovi vojaki so ropar-je zasledovali ter jih 90 ubili. Pri tem so jim vzeli tudi mnogo pušek, ki so vse iz francoskih tovarov.

* Oče in sin se prvič vidita v je-či. Kakršen oče, takšen sin. Ta rek se je skazal resničnim minoli teden v Spokane, Wash., ko sta se v zaporu sestala zaradi krađenja konj neki Benjamin Connors in 18letni Orwell Connors. Mlajšemu je sicer neznano, da je s svojim očetom zaprt. Oba sta aretirana zavoljo enakih pregreškov, krađenja in prodavanja ukradenih konj. Stari je bil obsojen v Chelan in mlajši v Douglas County. Stari je povedal jetničarju, da je mladenič, ki je z njim zaprt, njegov sin. Pove-dal je, da se je pred 19 leti oženil v Iowi in šest mesecev za tem je zapu-stil svojo ženo. Izvedel je pozneje, da je zapuščena žena porodila, ven-dar pa ni nikoli videl otroka, dokler se ni z njim v ječi sestel, kjer je mlaj-ji jetnik povedal starejemu kolegu svojo zgodovino in po čemur ga je spoznal za svojega sina. Ni mu pa tega povedal. Oba so odvedli v zapo-re v Halla Walla. Stari je naprosil uradnike naj ne povedo sinu, da je on njegov oče, kar so mu obljubili. Sinova celica je sedaj ravno nad očetovo.

* Stari častniki. Skoraj never-jetno je slišati, da še danes živi čast-nik, ki je bil že l. 1810. v bitki. Tak Metzulem je vpokojeni ameriški major Duncan Gordon, ki se je ude-ležil leta 1810 zavzetja Isle de Fran-ce, a leta 1811 je bil ranjen na otoku Java. Sicer pa živi v Ameriki še ne-kaj častnikov, ki so se udeležili voj-ne leta 1814, tako polkovnik Grego-ry in majorja Leslie in Nash. Zad-njega častnika je v bitki leta 1814. kroglja močno ranila na nogi, pozne-je pa je bil še enkrat nevarno ranjen pri eksploziji smodnišnice. Končno še živi podpolkovnik Armstrong, ki se je bojeval pri zavzetju Geneve in pozneje v ameriški vojni. Vsi ti častniki so nad 100 let stari.

* Umetna poprava popačenih nosov se je posrečila japonskemu zdravniku profesorju Satu. Ta je študiral najprej na raznih klinikah Nemčije in se potem vrnil v Tokio,

kjer je hotel naučeno zboljšati. Izna-šel je brizgalnico iz niklja, v kateri je trd parafin, ki se z gorkoto omeči in potem vbrizgava pod nosno kožo. S to metodo se razne nepravilnosti zlasti vrtine na nosu takoj napolni-jo in nos dobimo normalno t. j. pravil-no obliko. Zdravljenje je primeroma zelo poceni.

* Mohamedanci na Ruskem. Vse-izlamskega kongresa meseca marca v Kahiri v Egiptu so se udeležili tudi odposlanci mohamedancev iz Rusije. Na tem shodu je govoril tudi ruski mohamedanec Izmail - bej. »Moskov-skija Vjedomosti« priobčenejo glav-ne misli njegovega govora. Po teh podatkih posnemamo, da živi v Ru-siji po ljudskem štetju l. 1897. 17 mi-lionov mohamedancev, a če priste-jem k temu še prebivalstvo Kive in Buhare, pa 20 milijonov. Mohame-danci imajo 3 tiskarne v Kazani, 3 v Petrogradu, 2 v Tiflisu, 2 v Baku in 1 v Bahčisaraju v Krimu. Trije listi se tiskajo v arabskem jeziku. Izmed ostalih listov so 3 znanstveni, 13 poli-tično neustrankarskih in 2 demokra-tična. V zadnjem času se je osnovala med ruskimi mohamedanci konstitu-cionalna mohamedanska stranka. Ta stranka je imela v I. gosudarstveni dumi 24, v II. pa 36 poslancev.

* Drama v milijonarjem za-konu. Mis Gollmann je bila subreta v malem operetnem gledališču ter razvnela občinstvo bolj s svojo le-poto kakor z umetnostjo. Roditelji so jo oboževali, ker je dobivala precej veliko plačo. Imela je mnogo čestil-cev, med njimi tudi sijamskega prin-ca. Princ je lepotico snubil, a je bil zavrnjen, ker je bil njenemu »sreu« bližje milijonar Corey, ki jo je tudi dobil za ženo. Oče srečne neveste je imel še dve lepi hčeri ter je bil mne-nja, da je zakon prve njegove hčere dovolj reklame za ostali dve hčerki; podal se je s svojima hčerama na pot po Ameriki. Svoj prihod v San Francisco je naznanil z uprav nedo-stojnimi lepaki: »Pozor, Vi kapitali-sti! Varujte si možnje in srca. Lepi Gollmannovi sestri sta prispeli sem-kaj. Videli bodele nekoliko tiste gra-cije in tistih čarov, ki so podjarmili oholega kralja jeklenih tovarov.« Kričava reklama je v začetku res privredila dokaj radovednega občin-stva, a končno vendar ravnateljji boljnih gledališč niso hoteli obeh le-potic sprejeti v svoj program, in se-stri sta se morali kazati v varijete-tih najslabše vrste. Starejša hči se je tajno zaročila sicer ne z milijonar-jem, temuč z ravnateljem varijete-nega gledališča. A oče še ni obupal, temuč je šel s svojo najmlajšo hčer-ko znova na lov za milijonarji. Toda očetova vsiljivost se je zamerila, in nikjer niso hoteli sprejeti hčerke na oder. Tudi bogati zet je obrnil tasto hrbet. Oče in hči sta se končno mo-rala pridružiti potujočemu gledali-šču, a ko je hči vsled naporov zbolela in umrla, ostal je oče pri družbi, da se vsaj preživljuje.

Književnost.

— Vseslovenska stenogra-fija. Na tretjem kongresu čeških ste-nografov gabelsbergerskih se je ob-širno raspravljalo o ustanovitvi vse-slovenske stenografije. Umni stenografje so sicer z veliko spre-tnostjo priredili Gabelsbergerjev in tudi Stolzejev sistem za različne slo-vanske jezike, pri čemer so se se-veda ozirali več ali manj ne le na posebnosti svojega jezika, nego tudi na posebnosti drugih slovanskih je-zikov, ali vsem Slovanom skupne stenografije nimamo. Omenjeni kongres čeških stenografov se je isrekel za to, da se ustvari stenografski sistem, ki bo poraben za vse slovanske je-zike, valje vsem razločkom med njimi. To misel je prvi sprožil znameniti češki stenograf Dürich. Njegove po-skuse so nadaljevali različni češki in ruski stenografje, a popoln sistem je ustvaril šele sedaj F. Mikulík in ga obelodanil v dveh knjigah pisanih v češkem in v ruskem jeziku: Učeb-nice všeslovenské stenografie. Sestavil F. Mikulík. Tabulky psal A. Vampol. Sistem je sestav-ljen tako, da more n. pr. Poljak prav-lahko čitati bolgarski stenogram, Slovenec ruski ali češki itd. Za is-gled naj navedemo en slučaj: Sistem določa en znak za slovensko besedico »skosi«. Slovenec bo pravilno čital ta znak »skosi«, Rus pravilno »skvos«, Čeh pravilno »skra«, Srb pravilno »kros« itd. Iz tega si more steno-graf že napraviti pojem, kako je si-stem zasnovan. Isveden je doledno in natančno. Morda se iskaše sčasoma potreba, da se ta ali ona posamič-nost spremeni, a v obče je po naši sodbi brez dvoma, da obvelja ta si-stem všeslovenske stenografije, kar je gotovo največjega pomena. Knjigo pripravljamo prav toplo slovenskim stenografom. B.

Vse tu naznanjene knjige in li-sti se dobivajo v »Narodni knjigar-ni« na Jurčičevem trgu št. 3.

Iz deželnega odbora.

V kuratorij višje deklishe žole poklicali je deželni odbor vpokojenega ravnatelja Detelo.

Vrhniška železnica. Deželni odbor bo v upravnem svetu te želez-nice zastopal dr. Šusteršič.

Upravni svet železnice Kranj-Tržič. Deželni odbor je pozval v ta svet dr. Šusteršiča.

Deželne finance. Proračun de-žele kranjske kaže za leto 1908 pri-manjkljaja 3,143.000 K. Z nakladami se pokrije 2,096.000 K, tako da ostane nepokritega primanjkljaja 1,047.000 K.

Mlekarski tečaj na Vrhniki. Ta zadeva se je sedaj uredila. Tečaj ostane v rokah kmetijske družbe, ven-dar se pa izroči vodstvo posebnemu kuratoriju, v katerem so zastopniki družbe, vlade in deželnega odbora.

Katoliški verouk za višjo gim-nazijo. To knjigo je spisal dr. Svetina. Založila jo bode »Katoliška knjigarna«. Pisatelj bode deželni odbor primerno nagradil.

Gerent na Jesenicah. Deželni odbor je predlagal za to mesto An-tona Čebulja, kateremu naj se pridru-žijo dr. Kogoj, Pongratz in Rozman.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dogodki na Hrvaškem.

Zagreb, 28. aprila. Snoči je pri-redila akademična mladina vseh strank velik protestni shod proti upokojenju profesorjev Šurmina in Manojlovića. Predsedoval je shodu Starčevićanec Angelinović, tajnik je bil Srb Rapovac, referenti pa na-prednjaki Tićak, Vodvaržka in Ver-nić. Na skupščini se je sklenilo poča-niti, kakšne korake bo v zadevi umi-rovljenja imenovanih profesorjev storil akademični senat. Čuje se, da nameravajo dijaki stopiti v stavko, ako se ne prekliče vpokojenje obeh profesorjev. V tem slučaju bo baron Rauch dal vseučilišče zatvoriti.

Zagreb, 28. aprila. V takojšnjih političnih krogih se širi vest, da bo vlada vpokojila tudi vseučilišne pro-fesorje dr. Šiščiča, dr. Vrbančiča in dr. Bauerja. Vsi imenovani profes-orji so poslanci in pristaši hrvaško - srbske koalicije.

Karlovec, 28. aprila. Včeraj se je vršil tu dvoboj med poslancem dr. Vinkovićem in okrajnim sodnikom. Oba duelanta sta bila lahko ranjena. Politični motivi so bili vzrok dvo-boja.

Ministrski svet.

Dunaj, 28. aprila. Ministrski svet je imel danes ob 11. sejo, ki so se udeležili vsi ministri. Seja je trajala do 2. popoldne.

Dr. Škarda — deželni maršal?

Dunaj, 28. aprila. Danes je pri-spel semkaj načelnik izvrševalnega odbora mladočeške stranke dr. Škar-da. Dopoldne je imel dolgo konferen-co z ministrskim predsednikom baro-nom Beckom. To je že tretja konfe-renca, ki jo je imel z Beckom tekot par dni. Govori se, da bo dr. Škarda imenovan za češkega deželnega maršala.

Desnica v gosposki zbornici.

Dunaj, 28. aprila. Desnica v gos-poski zbornici je izvolila na mesto pokojnega grofa Schönborna za pod-predsednika grofa Latourja.

Kriza v ministrstvu.

Dunaj, 28. aprila. Parlamentar-ni položaj je zelo kritičen. Nemci za-htevajo z vso trdovratnostjo, da mo-ra odstopiti minister dr. Fiedler. Tu-di stališče pravosodnega ministra dr. Kleina je omajano. Nemci terjajo, da mora minister razveljaviti ukrep podpredsednika praškega nadsodi-šča Rinescha glede vporabe češkega jezika pri sodišču v Karlovi varih. Napram tem nemškim zahtevam se Čehi drže popolnoma mirno. Ako bi pa vlada ugodila nemškim zahtev-am, bodi češki poslanci nemudoma izvajali konsekvence ter izstopili iz vladne večine.

Disciplinirani poštni uradniki.

Praga, 28. aprila. Poštni in br-zojavni ravnatelj praški Šafařík je prekinil dopust in se vrnil na svoje mesto. Trije češki poštni uradniki v Nemškem Brodu, ki so se pri poštni ambulanci posluževali češčine, so odstranjeni s svojih dosedanjih mest. Ista usoda je doletela tudi dunajske-ga uradnika, ki ni hotel prevzeti s češkimi označbami opremljenih pošiljatev.

Padeč hrvaškega bana?

Dunaj, 28. aprila. Hrvaški ban baron Rauch je danes odpotoval v Pešto. Dasi sam zatrjuje, da je nje-gov položaj neomajan, vendar je jav-na tajnost, da so dnevi njegove vla-de šteti in da bo primoran odstopiti v najkrajšem času.

FRANKOVA
FRANKOVA
FRANKOVA

Foulardna svila

od 75 kr. do gl. 3-70 meter za bluze in obleke. Franko in če ocarinamo se pošilja na dom. Bogata izbira vzorcev se pošlje s prvo pošto. Tovarna za svilo Memberg, Zürich. 2 90-3

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurzi dne borze 28. aprila 1908.

Denar	Blago
100% majska renta	97-65 97-63
100% srebrna renta	99-20 99-40
100% avstr. krona renta	97-40 97-60
100% zlata	116-20 116-40
100% ogrska krona renta	93-15 93-35
100% zlata	111-30 111-50
100% posojilo dež. Kranjske	97-75 98-75
100% posojilo mesta Solje	100-10 101-10
100% posojilo mesta Zavrč	99-50 100-50
100% posojilo 1907	98-40 99-40
100% posojilo 1908	97-95 98-25
100% posojilo 1909	97-95 98-15
100% posojilo 1910	99-75 100-75
100% posojilo 1911	102-10 103-10
100% posojilo 1912	98-50 99-50
100% posojilo 1913	98-50 99-50
100% posojilo 1914	99-25 100-25
100% posojilo 1915	98-25 99-25
100% posojilo 1916	99-75 100-75
100% posojilo 1917	99-00 —
100% posojilo 1918	98-20 99-20
100% posojilo 1919	294-90 296-90
100% posojilo 1920	98-75 99-75
100% posojilo 1921	—
100% posojilo 1922	—
100% posojilo 1923	—
100% posojilo 1924	—
100% posojilo 1925	—
100% posojilo 1926	—
100% posojilo 1927	—
100% posojilo 1928	—
100% posojilo 1929	—
100% posojilo 1930	—
100% posojilo 1931	—
100% posojilo 1932	—
100% posojilo 1933	—
100% posojilo 1934	—
100% posojilo 1935	—
100% posojilo 1936	—
100% posojilo 1937	—
100% posojilo 1938	—
100% posojilo 1939	—
100% posojilo 1940	—
100% posojilo 1941	—
100% posojilo 1942	—
100% posojilo 1943	—
100% posojilo 1944	—
100% posojilo 1945	—
100% posojilo 1946	—
100% posojilo 1947	—
100% posojilo 1948	—
100% posojilo 1949	—
100% posojilo 1950	—
100% posojilo 1951	—
100% posojilo 1952	—
100% posojilo 1953	—
100% posojilo 1954	—
100% posojilo 1955	—
100% posojilo 1956	—
100% posojilo 1957	—
100% posojilo 1958	—
100% posojilo 1959	—
100% posojilo 1960	—
100% posojilo 1961	—
100% posojilo 1962	—
100% posojilo 1963	—
100% posojilo 1964	—
100% posojilo 1965	—
100% posojilo 1966	—
100% posojilo 1967	—
100% posojilo 1968	—
100% posojilo 1969	—
100% posojilo 1970	—
100% posojilo 1971	—
100% posojilo 1972	—
100% posojilo 1973	—
100% posojilo 1974	—
100% posojilo 1975	—
100% posojilo 1976	—
100% posojilo 1977	—
100% posojilo 1978	—
100% posojilo 1979	—
100% posojilo 1980	—
100% posojilo 1981	—
100% posojilo 1982	—
100% posojilo 1983	—
100% posojilo 1984	—
100% posojilo 1985	—
100% posojilo 1986	—
100% posojilo 1987	—
100% posojilo 1988	—
100% posojilo 1989	—
100% posojilo 1990	—
100% posojilo 1991	—
100% posojilo 1992	—
100% posojilo 1993	—
100% posojilo 1994	—
100% posojilo 1995	—
100% posojilo 1996	—
100% posojilo 1997	—
100% posojilo 1998	—
100% posojilo 1999	—
100% posojilo 2000	—

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 28. aprila 1908.

Termin.		
Pšenica za maj	za 50 kg	K 11-45
Pšenica za oktober	za 50 kg	K 9-60
Rž za oktob.	za 50 kg	K 9-75
Koruzna za maj	za 50 kg	K 6-41
Koruzna za julij	za 50 kg	K 6-53
Oves za maj	za 50 kg	K 7-05
Oves za oktober	za 50 kg	K 6-53

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306. Srednji sradni tlak 786.9 mm.

aprila	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
27.	9. zv.	735.4	7.3	sr. zahod	jasno

Zdravilišče Toplice

Sezija od
1. maja
do 1. oktobra.

na Kranjskem, Dolenjske železnice postaja Struža-Toplice.

Topel vrelc 38° C., pitno in kopalno zdravljenje. Izrednega činka za protin, reumatizem, ischias, nevralgije, kožne in ženske bolezni. Veliki kopalni bazeni, oddeljene in mahovnjake, kopeli. Udobno opravljene tujske, igralne in družabne sobe. Zdravo podnebje. Gozdovita okolica. Dobre in cene restavracije. Prospekte in pojasnila daje brezplačno kopalniška uprava. 1506-1

Pozor! Čitaj! Pozor!

Slavonska biljevina.

Ta je napravljena iz najboljših gorskih zelišč — ter se izvratno in s najboljšim uspehom uporablja proti zastarelemu kašlju — botih v prsih, — prehlajenju v grlu, hripavosti, težkem dihanju, astmi — pljučnem kataru subem kašlju, tuberkulozi itd. itd.

Delovanje izborna, uspeh siguren. Cena je franko na vsako pošto za 2 steklenici 3 K 40 vin, 4 steklenice 5 K 80 vin; po povzetju, ali če se pošlje denar naprej. — Manj kot 2 steklenici se ne pošilja. Prosimo, da se naroča npravnost od:

3963-17 I P. Jurišiča, lekarnarja v Pakracu št. 209 (Slavonija)

Skrivnost lepote! Skrivnost lepote!

Puder in creme za obraz

„Germandrée“

Idealno lep vonj, se dobro drži in malo pozna, daje koži zdravje in lepoto.

Samo v izvrčnih zavojih v beljih trgovinah.

Mignot-Boucher, parfumer
19 Rue Vivienne, Pariz. 1185-4

C. in kr. dvorni založnik Papežev dvorni založnik

lekarnar PICCOLI, Ljubljana

Dunajska cesta (lekarna pri angelu)
opetovano odlikovan, priporoča nastopne preizkušene izdelke:

Salmijakove pastile — preizkušene — olajšujejo hripavost in kašelj, razkrajajo sliz. 1 škatljica stane 20 vin, 11 škatljic 2 kroni.

„Antirrhemon“ najboljšo, bolečino gasečo sredstvo proti trganju in podobnim revmatičnim bolečinam. Ena steklenica stane 1 krono.

Tinktura za želodec je želodec krepilno, tek vzbujujoče, prebavno, in odprte telesa pospešujoče sredstvo. 1 steklenica 20 vinarjev.

Železnato vino vsebuje za slabokrvne in neravne osebe, bleda in slabo otroka lahko prebavljiv železnat izdelek. Ena pollitra steklenica 2 kroni Poštni zavoj s 3 steklenicami K 6'60 franko zaboj in poštnina.

Naročila se točno izvrše proti povzetju. 1943-47

Št. 14422. 1464-3

Razglas.

Pri nekem tukajšnjem psu, ki je imel temnorjavo, dolgo dlako, košat rep, dolga koničasta pokoncu stoječa ušesa, dolg gobec in je bil kakih 6 mesecev star in volje pasme, se je uradno konstatovalo, da je bil stekel.

Z ozirom na to se ovaja v smislu § 35 zakona z dne 29. februarja 1880 dr. zak. št. 35 za mesto Ljubljana in za okrožje 4 kilometrov

trimesečna pasja kontumacija.

V tem času se smejo psi le s trdno torbo, ki bode papadanje popolnoma zabranjevala spuščati na ulice ali pa se morajo zunaj hiše voditi na vrvi. Tudi se ne smejo jemati psi v javne lokale, kakor gostilne, kavarne itd. Ako bi kdo pri svojem psu zapazil sumljive znake, mora to takoj naznaniti mestnemu magistratu, psa pa do daljne odredbe varno zapreti.

Pse, ki bodo za časa kontumacije prosti ali brez dobro napravljene torbe okrog letali, bode konjač polovil in pokončal, proti lastniku pa se bo postopalo po dotičnih zakonitih določbah.

Mestni magistrat ljubljanski
dne 22. aprila 1908.

Meščanska restavracija na Sv. Petra cesti 47 (prej Hafnerjeva pivnica.)

Podpisani si dovoljujem slav. občinstvu naznaniti, da bom otvoril

v soboto, dne 18. t. m. na novo urejeno

meščansko restavracijo

prej Hafnerjeva pivnica, na Sv. Petra cesti št. 47.

Točilo se bode priznalo dobra pristna vina iz najboljših vinskih gor, dolencec (cviček) iz Gadove peči in Drenovc, fini, bizeljec, vipavski riling, burgundec, dalje izvrstna istrska vina, refeško in svetovno znani kraški toran. Dalje vobče priljubljeno pizensko pivo (prazdroj) iz meščanske pivovarne v Piznu ter priznano dobro puntigamski marano in bavarsko pivo. Izvrstna dunajska in italijanska kuhinja. Vedno sveža gorka in mrzla jedila. Poleg moderno opremljenih popolnoma prenovljenih restavracijskih prostorov je slav. občinstvu na razpolago prostorna prijazna

vinska klet

urejena po dunajskem vzoru.

Postrežba dobra in solidna. Cene primerne.

Sklicuje se na svojo večletno prakso, katero sem si pridobil kot restavrat v raznih najfinjših restavracijah v Gorici in Trstu, sem si v svesti, da bodem v vsakem oziru ustregel slavnemu občinstvu kar najbolje.

Za obilen obisk in naklonjenost sl. občinstva se najvdaneje priporoča

restavrat A. DEKLEVA. 1389-4

Učenec

se sprejme v trgovino s mešanim blagom in deželnim pridelki, Fridrik Škufček v Motliki na Dolnjakem 1475-3

Blagajne,

varne proti požaru in vlamu, „Fox“ pisalni stroji, ameriško pohištvo za pisarnice ceneje nego kjerkoli. — Bečko skladišče blagajna, delničarsko društvo Zagreb, Ilca 22. 3424-87

Mlad

trg. pomočnik (manufakturst)

vešč slovenskega, nemškega in hrvaškega jezika, želi vstopiti v večjo trgovino v mestu ali na deželi. Ponudbe pod „Miloust“ na upravnishvo „Slov. Naroda“. 1467-2

Najboljši in najmodernejši KLOBUKI vseh vrst v najbogatiji izbiri po gl. 1-20 in više v Ljubljani pri

C. J. HAMANN

Klobuki se sprejemajo v popravo. Vsa 1443-2

parketska dela

prevzema ter da material JOSIP PUCH Ljubljana, Gradaške ul. 20. Ceno! Solidno!

Prirodna arzeočežeznata voda RONCEGNO

Prav uspešna ob malokrvnosti, kožnih, živčnih, ženskih boleznih, zdravniško jako priporočena. Zdravljenje doma (s pitjem) pripravno za vsak čas. Naprodaj po vseh lekarnah in zalozah vod. Znamito kopalnišče in značno zdravilišče (Južno tirolsko 1¹), ure železnične vožnje od Tridenta). Zdraviliški dom Grand hotel de bains in parki. Odlične hiše I. vrste v prekrasni leži (535 m) z velikimi 150.000 štirj. metrov obsežnimi jelovimi gozdi. Impozanten pregled čez dolomite. Milo planinsko podnebje. 1293-6 Sezija od 1. maja do oktobra.

Gostilna

pri „Bobenčku“ na Glincah št. 20 ob državni cesti in na ogalu nove ceste v Rožno dolino, se odda s 1. junijem t. l. v najem. Prostorni, novi restavracijski in stranski prostori, velik star kostanjev vrt.

Naprodaj je tudi več pripravnih stavbnih parcel

Več se izve na Glincah št. 37 pri Ljubljani. 1462-4

Kavarna MERKUR

vsako sredo, soboto in nedeljo vso noč odprta.

Pređa se tudi biljard

Jako pripraven za no deželo. Viktor Izlakar.

Moderna svila za bluže

in nakit. baržuni, pliši, žipkasto blago, žipke, uložki, svilene vezanine, pajčolani, žipkasti ovratniki, modni trakovi. 1128 5

Novosti vedno v največji izbiri pri P. Magdič, Ljubljana, Prešernove ul. 7. 1432-5

Razglas.

V občini Šmihel pri Št. Petru na Krasu namerava gospod župan Karel Lenassi na tamošnjih obširnih skladih apnenca postaviti

tovarno za portland-cement

in hoče ustanoviti, v dosego potrebnega kapitala, društvo.

Vse predpriprave za novo industrijsko podjetje, kakor analize in preiskunje kamenja, nakup zemljišč in industrijski železnični tir so že izvršeni.

Oni p. n. gospodje, ki se za to podjetje zanimajo in se ga hočejo udeležiti, se lahko o vseh podrobnostih podoče vsak četrtek in nedeljo dopoldne od 9-12. v hotelu Union v Ljubljani, pritličje, desno.

Županstvo občine Šmihel.

Oes. kr. avstriljske državne železnice.

Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. oktobra 1907. leta

Odhod iz Ljubljane juž. žel.	Bohod v Ljubljano juž. žel.
7:05 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica, d. ž., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak čez Področčico, Celovec, Prago.	8:58 zjutraj. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiža, Jesenic, Gorice, Trsta.
7:07 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.	9:34 zjutraj. Osebn. vlak iz Kočevja, Straže, Toplic, Rudolfovega, Grosuplja.
9:05 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Beljak, (čez Področčico) Celovec, Prago.	11:15 popoldne. Osebn. vlak iz Prage, Celovca, Beljaka juž. žel., čez Področčico in Trbiž, Gorice drž. žel., Jesenic.
1:40 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Področčico) Celovec.	2:32 popoldne. Osebn. vlak iz Kočevja, Straže, Toplic, Rudolfovega, Grosuplja.
3:05 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.	4:36 popoldne. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Področčico) Gorice drž. žel., Trsta drž. žel., Jesenic.
5:45 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Področčico) Celovec, Prago.	6:50 zvečer. Oseb. vlak iz Prage, Celovca, Beljaka (čez Področčico) Jesenic.
7:10 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.	8:37 zvečer. Osebn. vlak iz Kočevja, Straže, Toplic, Rudolfovega, Grosuplja.
7:35 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, (čez Področčico) Celovec, Prago.	8:45 zvečer. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Področčico) Trsta drž. žel., Gorice drž. žel., Jesenic.
9:40 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak juž. žel., (čez Področčico).	11:50 ponoči. Osebn. vlak iz Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Področčico) Trsta drž. žel., Gorice drž. žel., Jesenic.
Odhod iz Ljubljane drž. kolodvor:	Bohod v Ljubljano drž. kolodvor:
7:28 zjutraj. Osebn. vlak v Kamnik.	6:46 zjutraj. Osebn. vlak iz Kamnika.
7:05 popoldne. Osebn. vlak v Kamnik	10:59 popoldne. Osebn. vlak iz Kamnika.
7:10 zvečer. Osebn. vlak v Kamnik	6:10 zvečer. Osebn. vlak iz Kamnika.
7:50 ponoči. Osebn. vlak v Kamnik. (Samo ob nedeljah in praznikih v oktobru.)	9:59 ponoči. Osebn. vlak iz Kamnika. (Samo ob nedeljah in praznikih meseca oktobra.)

(Odhodi in bohodi so naznačeni v srednjem evropskem času.)

G. kr. avstriljske državne železnice v Trstu.

Javna dražba.

Pred c. kr. okrajno sodnijo v Ljubljani, soba št. 16 se bode dražilo

dne 8. maja 1908 ob 10. dopoldne

Janko Travnovo posestvo na Viču pri Ljubljani, obstoječe iz 3 gospodarskih celot, in sicer:

1. hiša št. 3, ležeča ob Tržaški cesti, v kateri se izvršuje trgovina z mešanim blagom in gostilniška obrt. Zraven pripada veliko gospodarsko poslopje, ki vsebuje kleti, skladišča, pekarno in žirvinske hleve. Senčnat gostilniški vrt in vrt za zelenjavo obsegata prilično 1 in pol orala, dočim znaša površina travnika 2 orala in njiv 2 orala. Cenilna vrednost vsega tega znaša 46.662 kron.

2. Drugo gospodarsko celoto tvori 28 stavbnih parcel s cenilno vrednostjo 13.456 kron.

3. Hiša št. 91 na Glincah, obstoječa iz 2 poslopij in zraven spadajoči obsežni vrt tvorijo tretjo gospodarsko celoto in znaša cenilna vrednost 10.850 kron.

Natančna pojasnila daje odvetniška pisarna dr. Mat. Hudnika v Ljubljani.